

BÖRS

Tallinki teade ajas investorite näod naerule

"Tänase teadmisega muidugi läks hästi, et aktsiad müüma ei hakanud," naeris Tallinki aktsionär **Aivar Sõerd** pärast laevafirma müügiteadet. ▶ 4-5

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 21. juuli 2017 nr 132 (5730) 3 eurot

fm SHOP

Ferrometali uus Webshop, FM Shop on avatud!

For trade customers only English Register / Login 0 Shopping cart

ferrometal Products tulppa

COMPANY **fm SHOP** PRODUCTS SOLUTIONS & QUALITY CONTACT LOGIN

Exclusively for business customers Service-hotline : +358 10 3084500 Quick service More than 20,000 products

Home

Catalogue

- fm SHOP
- Anchoring technology
- Construction equipment
- Electrical equipment
- Fastening
- Hand tools

fm ferrometal

Fix Master terrace screws

Farmer screw season is on!

SB bolting assembly for steel structures

Fixcutter chipboard screws

CONNEX

CUSTOMER SERVICE: +358 10 308 4500 MONDAY TO FRIDAY FROM 7:00 TILL 16:00

www.ferrometal.fi

Husqvarna®
TEGUDEKS LOODUD

Valikute vabadus

Kõigist nutikam!

Suurepärase niidutulemus, vaikne, lihtne seadistada, töötab ka siis, kui Teid ei ole, naabrid on õnnelikud

Soovitame just Teie aeda sobiva mudeli, vajadusel paigaldamisteenus

Hinnad alates 1159.-

Valikute vabadus

Kiire ja mugav järelmaksu võimalus!

UURIMINE

Tippehitaja pakub prokuratuurile huvi

Ehitusettevõtjate liidu ja Astlanda Ehituse juht Kaupo Kolsar sai kahtlustuse Anders Tsahknaga seotud Keila hooldusravihaigla kriminaalasjas. Varem ausa ehitusturu eest sõna võtnud Kolsar kinnitas, et on süütu. ▶ 6-7

ÜHISRAHASTUS

Pärtel: üksikjuhtum ei tähenda ebaedu

Äripäeva laekunud vihje peale veel ühest pikendatud laenust EstateGuru ühisrahastusplatvormis ütles selle asutaja Marek Pärtel, et sellised uudised oleks nagu suurkorporatsioonide ja pankade huvides. ▶ 6

PANE TÄHELE

Äripäev ilmub suvel kolm korda nädalas

26. juunist kuni 18. augustini ilmub Äripäev esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.

Veebilehel www.aripaev.ee värsked majandusuudised iga päev!

PÄEVA TEGIJA ▲

Urve Palo palkas Eesti parima juhi

Ettevõtlus- ja IT-minister **Urve Palo** võttis kuulda nimetamiskomitee soovitusi ja vahetas välja Eesti Posti nõukogu liikmed. Ministri käskkirjaga kutsuti Eesti Posti nõukogust tagasi pea kõik liikmed ja asendati uutega, kellest tähtsaimaks ehk esimeheks saab Bo Henriksson. Kuni mai keskpaigani juhtis Bo Henriksson ABB Eesti üksust, mille eesotsas ta oli aastaid. Äripäev valis ta tänavuseks aasta juhiks. Eesti Posti nõukogu liikmete volituste pikkus on kolm aastat, nõukogu esimehe tasuks määrati 1200 eurot kuus ja liikme tasuks 600 eurot kuus.

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 21. juuli 2017
nr 132 (5730) 3 eurot

EUR/USD
1,1625 ▲

USD/EUR
0,8605 ▼

EUR/SEK
9,5871 ▲

EUR/RUB
68,6072 ▲

NordPool
33,82 ▲

Euribor
-0,274 ▲

BÖRSITEADE

Sogases vees

Kuigi pole lõplikult teada, milline osa Tallinkist ning kellele on müügis, ootavad investorid juba kopsakat preemiat. ▶ 4-5

▲ Kolmapäeva õhtul avaldas Tallink segase teate, millest võis välja lugeda, et lõviosa firmast on müügis. Investorid on jõulude varajase saabumise üle rõõmsad ja samal ajal teadmatutes.

LÜHIDALT

Euroopa Liidu reeglid peletavad Soomest investoreid

Soome Kauppalehti kirjutas, et Euroopa Liidus lihvimisel metsanduse süsinikuheite arvestusreeglid ja tõusev elektrienergia trend seavad Soomes suurinvesteeringud küsimärgi alla. Äsja jäi Suomen Bioetanoli OY ilma Hiina investoris. Firma juht Aate Laukkanen ütles lehele, et hiinlased on hoolega jälginud Euroopa Parlamendi suunda, mis riskib piirata puu kui toorme kättesaadavust. See oli üks tegureid, mis otsust mõjutas, ehkki põhjuseid oli veel. Enam kui aasta tagasi rõõmustati uudise üle, et Hiina firma Kaidi plaanib Soome Kemisse rajada suure biodiisli rafineerimistehase ja investeerida vähemalt miljard eurot. Suve hakul valminud Euroopa Parlamendi raport ähvardab keelustada biodiisli tootmise hakkepuidust ja harvendusraiel saadud puidust. Investeering on küsimärgi all, kirjutab leht.

Helilooja esitas Felixi vastu hagi

Helilooja Ivar Must nõuab kohtu kaudu Põltsamaa Felixilt üle 60 000 euro, kuna leiab, et firma on tema loodud tunnusmeloodiat "Põltsamaa, ehtne ja hea" kasutanud aastakümneid temalt nõusolekut küsimata, kirjutas Postimees. Must nõuab autoritasu 50 000 eurot, tema teose õigusvastase kasutamise teel saadud tulu 10 000 eurot ning kahjuhüvitist 1981,60 eurot ja viiviseid. Hagi kohaselt on Põltsamaa Felix kasutanud Ivar Musta 1994. aastal loodud tunnusmeloodiat erinevates arrangeeringutes ja erinevate esitajate sisse laulduna paljudes reklaamides.

Ravitseja Rene Bürkland teenis üllatavalt kopsaka kasumi

Hiina meditsiini teenuseid pakkuv arst Rene Bürklandi firmal Dao oli mullu hüppeline tõus nii käibe kui ka kasumi osas, kirjutas Meditsiiniuudised. Tartusse registreeritud Dao OÜ käive oli mullu ligi 650 000 eurot (aasta varem 377 000 eurot) ja kasum 135 000 eurot (aasta varem 8400 eurot), näitab Äripäeva Infopank. Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale oli mullu 7 ja keskmine brutopalk 1086 eurot. Kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud olid mullu ligi 15 000 eurot. Ettevõtte juhatuse liige on endine tippkergejõustiklane Anu Kaljurand. Dividende ei määratud.

▲ Juunis said Enefit Kaevanduste töötajad kollektiivleppes lubaduse, et need, kellel pole palk tänavu tõusnud, saavad nüüd palgale lisa viie protsendi ringis. FOTO: RAUL MEE

KONFLIKT

Eesti mõjukaimas ametiühingus käärib

Eesti Energia töötajaid kaitsvas kaevurite ja energeetikute sõltumatus ametiühingus kaotas võimuvõitluse tõttu juhirolli Vladislav Ponjatovski. Tema kohale asus Juri Gribovski.

MARGE VÄIKENURM, URMO ANDRESSOO
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

„Mul oli õigus saada valituks ning seda võimalust ma kasutasin. Tahan abiks olla, kuigi see võib banaalselt kõlada.“

Juri Gribovski

Väidetavalt võitles Gribovski eelkäija Ponjatovski tööliste õiguste eest nii tulisel, et see võis saatuslikuks saada. „Vähemalt üritasin endast parimat anda,“ ütles Ponjatovski.

Ühingu juhatuse kuuluvad veel Juri Prigožev ja Marina Lukjanova. Ponjatovski nentis, et mõlemad hoiavad Gribovski poolele. „Kuulavad. Minu kogemus jäi ju alles,“ kommenteeris Ponjatovski, kui palju tal on nüüd sõnaõigust. „Eks näis, kuidas Gribovskil läheb see töö. Las möödub aasta, siis on selge.“

Aimas ette

Enda sõnul aimas Ponjatovski, et võib juhi koha kaevurite ja energeetikute ühingu kaotada. „Gribovski teadis, et kord aastas saab juhatuse esimeest vahetada. Rääkis Prigoževi ja Lukjanovaga ning vahetas mind välja,“ lisas Ponjatovski. „Ilmselt tahab enast näidata. Mõned suhtuvad temasse negatiivselt, mõned hästi. Enamik negatiivselt – tema iseloomu tõttu.“

Ponjatovski tõdes, et tal tekkis Gribovskiga tüli, mis ei ole ametiühingu tööga seotud. Miks suhtlus teravaks kiskus, polnud Ponjatovski siiski nõus täpsustama.

Gribovski ise suhtub muutusesse rahulikult. „See oli lihtsalt rotatsioon. Mul oli õigus saada valituks ning seda võimalust ma kasutasin. Tahan abiks olla, kuigi see võib banaalselt kõlada,“ lausus Gribovski, kes on rohkem kui aasta aega olnud ka Estonia kaevanduse usaldusisik. „Võib-olla on Ponjatovski aasta pärast tagasi samal kohal. Praegu oli rotatsioon,“ kordas Gribovski. „Ponjatovski ei ole kuhugi kadunud, ta on jätkuvalt juhatuses. Kuulame teda, kui tal on mõtteid jagada.“

Eitab konflikti

See ei tähenda, et Ponjatovski sõna loeb? „Ka meie oleme oma ala spetsialistid, otsused võtame vastu ühiselt,“ kostis Gribovski, kes eitab konflikti ja märgib, et tema iseloomul ei ole midagi viga – normaalne on. „Kuidas meil saaks isiklik konflikt tekkida? Meil on ainult teised suhted. Seda ei tasu võtta tei-

siti kui rotatsioonina, põgenemisena stagnatsioonist,“ rõhutas Gribovski uuesti.

Gribovski kinnitas sarnaselt Ponjatovskiga, et ametiühing ei lagune. Suurejoonelisi plaane Gribovskil ühinguaga aga ei ole. „Midagi revolutsioonilist kavas ei ole. Tahame kaitsta töötajate õigusi ja seista ohutute töötingimuste eest. Kui, siis võiks parandada ühingu imago,“ rääkis ta. „Pärast sõda järgneb rahuaj. Viimase aasta jooksul on käinud sõda, läbirääkimised on raskemad olnud.“

Soovib tarku otsuseid

Eesti Energia soovib uuele juhile tarku otsuseid. „Loodame, et koostöö kaevurite ja energeetikute sõltumatu ametiühingu uue esimehega kujuneb konstruktiivseks. Soovime talle uues ametis jõudu ja tarku otsuseid,“ sõnas meediasuhete juht Kaarel Kuusk ja lisas, et Eesti Energia tänab Ponjatovskit tema panuse eest. Seda, mis põhjustas esimehe vahetuse ning mis ametiühingust edasi saab, soovitas Kuusk uurida ametiühingu enda käest.

Kuuse sõnul ootavad nad kõigilt ametiühingutelt, et need oleksid Eesti Energia partnerid, kellega kõiki tööalaseid küsimusi lahendada. „Praeguseks oleme enamiku ametiühingutega ka kokku leppinud kollektiivlepingutes ning töörahu on taastatud,“ lausus ta.

Erinevate kaubaaluste ja pakkekomponentide tootmine, HT töötlus
kaubaalused.com
Telefon 51 05 565
investor@investor.ee

UC RENT
ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELGID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE
RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS
tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

ARVUTIKIIRABI
• ARVUTITE HOOLDUS JA REMONT
• HOOLDUSLEPINGUD
• SERVERITE MÜÜK JA LAHENDUSED
• ARVUTITE JA LISASEADMETE MÜÜK
Asume: Riia 130, Tartu
Telefon: +372 55 962988
E-post: info@abi.ee
Veeb: http://www.abi.ee
E-pood: http://pood.abi.ee
Meie teame lahendusi teie arvuti probleemidele!

KESKKOND

Ministeerium: palju metsa jääb kasutamata

Eesti majandatavates metsades jääb igal aastal kasutamata mitu miljonit kuupmeetrit puu. See aga tähendab puuhaigusi, loomata töökohti ja saamata tulu, märkis keskkonnaministeerium.

Seitse aastat tagasi oli Eesti metsade pindala 2,21 miljonit hektarit. Mulluse seisuga

oli näitaja oluliselt kasvanud ja ulatus 2,31 miljonit hektarini, seisab ministeeriumi aruandes.

Ülitugevalt on kasvanud ka metsade tagavara – kui aastal 2008 oli see 431 miljonit kuupmeetrit, siis mullu juba 476 miljonit kuupmeetrit. See tähendab, et metsade tagavara on liiks raiutule suurenenud kesk-

miselt 5,6 miljoni kuupmeetri jagu aastas.

Kui metsatagavara jätkab senises tempos tõusmist, jääb metsaomanikel üha rohkem saamata tulu, kuna üleseisnud puistute juurdekasv on madal ja rohkem on kahjustusi, lisas ministeerium. Eestil tervikuna jääb aga kasutamata võima-

lus tööhoive suurendamiseks ja energeetikas fossiilse materjali asendamiseks.

Aastatel 2007–2016 on raiemaht olnud keskmiselt 8,5 miljonit kuupmeetrit ehk raiutud on 57 kuni 71 protsenti eesmärgist ning umbes 54% juurdekasvust, seisab aruandes.

RAHAPOLIITIKA

Euroopa Keskpank jätkab sügiseni muutusteta

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Eile rahapoliitikat arutanud Euroopa Keskpank jättis jätkuvalt jõusse võimaluse, et kui olukord finantsturgudel või euroala majanduses peaks halvenema, on keskpank valmis oma rahapoliitilist stiimulit suurendama.

Kes ootasid selgemaid vihjeid hoopis rahakraanide koostamise keeramisest, pidid petuma.

Keskpank kordas, et on vajadusel valmis suurendama nii varaostukava mahtu kui ka ikendama selle kestust. Varastukava maht on praegu 60 miljardit eurot kuus ning selle kestmine on otsustatud vähemalt selle aasta lõpuni.

Keskpanka otsuseid kommenteerinud Euroopa Keskpanka president Mario Draghi eitas, et nõukogu arutab juba stsenaariume, kuidas erakorralisest stiimulist välja tulla. Selle asemel rõhutas ta korduvalt, et inflatsioon euroalal ei ole ikka veel piisavalt tugev, et omal jõul optimaalseks hinnatud 2% tasemele kerkida. Nii ei saa keskpank veel oma tuge ära võtta.

“Me peame olema kannatlikud,” rõhutas Draghi. Järjepidevad poliitikas ja kannatlikud.

1,4

protsendilt 1,3 protsendile aeglustus juunis euroala inflatsioon. Selle peamine põhjus oli nafta hinna langus.

◀ Euroopa Keskpanka president Mario Draghi. FOTO: EPA

Draghi ütles, et ei taha teha seda viga, et rahapoliitika ennatliku karmistamisega majanduse toimumise protsessi aeglustatakse või see hoopis kraavi aetakse.

Juunis aeglustus euroala inflatsioon maikuu 1,4 protsendilt 1,3 protsendile, mille peamiseks põhjuseks oli nafta hinna langus.

Draghi väitis, et stiimuli lõpetamist pole keskpanka nõukogus veel arutatud ega ka antud keskpanka personalile ülesannet võimalikud stsenaariumid läbi kaaluda. Kindlasti ei taha keskpank välja lubada mingeid kuupäevi, millal rahapoliitika muutust võiks oodata. Nii ei kinnitanud Draghi

ka seda, kas Euroopa Keskpanka järgmiselt nõupidamiselt 7. septembril võiks oodata konkreetsemaid uudiseid.

Küll aga mõõnis ta, et siis on väljas keskpanka värsked majandusprognosid, mis tähendab, et nõukogul on rohkem informatsiooni, mille järgi oma otsust teha. Samuti mõõnis ta, et sügisel need teemad arutusele võetakse.

Börsid jäid mõtlikuks

Euroopa börsid ei osanud selle väljavaate peale kohe suunda võtta, euro aga tugevnes USA dollari suhtes pisut. Enne keskpanka otsust jätta rahapoliitika muutusteta samaks, kauples

euro USA dollari suhtes 1,1504 dollari tasemel.

“Euroopa Keskpank on jäänud väga toetava rahapoliitika juurde, kuna inflatsioon on liiga nõrk, hoolimata sellest, et majanduse kasvuväljavaated on paranenud,” kommenteeris Bloombergile RAM Active Investments SA portfellihooldur Gilles Pradere.

Keskpanka enim jälgitud baasintressi määr ehk euroala põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär jäi eilse koosoleku järel nulli, laenamise püsivõimaluse intressimäär on 0,25% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäär on negatiivne, -0,40%.

TULEMUS

Baltika lõpetas poolaasta kahjumis

Eesti rõivakontsern Baltika Grupp teatas, et jäi teises kvartalis 0,2 miljoni euroga kasumisse, kuid poolaasta lõikes oli kontserni kahjum 0,4 miljonit eurot.

Teises kvartalis vähenes Baltika müügitulu möödunud aasta sama ajaga võrreldes protsendi võrra, 11,7 miljonile eurole. Jaemüük vähenes aga nelja protsendi võrra, 9,9 miljonile eurole.

Kuigi e-poel ja frantsiisidel läks Baltika börsiteate andmetel hästi, tekitas probleeme pikalt püsinud karge ilm, mistõttu kevad- ja suvekaup ei leidnud ostjaid. Müügitulust tuli eelkõige juunist ja tavalisest varasemast hooaja lõpumuutust.

Kasumimarginaal vähenes

Baltika brutokasumi marginaal oli teises kvartalis 51,3 protsendi ja vähenes möödunud aasta teise kvartaliga võrreldes prot-

sendi võrra. Ettevõtte brutokasum oli 0,32 miljonit eurot (mullu 0,46 miljonit) ning puhaskasum 0,2 miljonit (mullu 0,35 miljonit).

Kvartali brutokasum oli 6 miljonit eurot, mis on 0,17 miljonit eurot vähem kui eelmise aasta võrreldav tulemus.

Poolaasta kokkuvõttes oli ettevõtte brutokasum 11,3 miljonit eurot (2016 I poolaasta: 11,5 miljonit eurot).

Esimesel poolaastal suurenes Baltika müügitulu 1% võrra võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Poolaasta lõpetas ettevõtte 391 000 euro suuruse kahjumiga, eelmise aasta võrreldav tulemus oli miinus 150 000 eurot. Kehvema tulemuse peapõhjus on jaesektori suuremad alahindlused, mis vähendavad brutokasumit, selgitas ettevõtte börsiteates.

ARIPAEV.EE

FINANTS

Hoiu-laenuühistud luubi all

Rahandusministeerium soovib kaasajastada hoiu-laenuühistute ja ühistupankade regulatsiooni.

Praegune regulatsioon kehtib aastast 1999. Algse mõtte kohaselt peaksid ühistu moo-

dustama üksteist tundvad sama piirkonna elanikud. Praegu tegutseb aga ühistuid, kus on üle 1000 liikme – sel juhul ei toimi liikmetevahelise kontrolli põhimõte.

ARIPAEV.EE

SELLE SUVE SOOSIKUD

Suurepärase valik soodsaid Forde laost kohe kätte!
Vaata lähemalt ford.ee

FORD TRANSIT CUSTOM
KUNI **3 500 €**
SUVESOODUSTUST
SUVEHIND ALATES 25 755 €

FORD TRANSIT KUNI
3 500 €
SUVESOODUSTUST
SUVEHIND ALATES 27 170 €

AUTOD EESTIS. KOHE KÄTTE.

Go Further

Info-Auto
www.infoauto.ee

TALLINN Järve Pärnu mnt. 232 tel. 671 0060 infoauto@infoauto.ee
TALLINN Kadaka Kassi 6 tel. 671 0121 kadaka@ford.ee
TARTU Turu 27 tel. 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt. 89a tel. 447 2777 parnu@infoauto.ee

CO₂ heide 168 – 212 g/km. Keskmine kütusekulu 6,4 – 8,2 l/100 km.
Pildil olevad autod on illustreerivad.
Pakkumine kehtib kuni 31.08.2017 või kampaaniaautode lõppemiseni.
facebook.com/infoautoford

► Endise börsimaakleri Charlie Viikbergi sõnul võib teade tähendada kõike alates enamusaktsiate müügist kuni suuremate aktsionäride osaluse müüginini.

FOTO: ANDRES HAABU

BÖRSITEADE

Pime rõõm Tallinki müügist

Kolmapäeva õhtul pärast börsipäeva lõppu avaldas Tallink segase teate, millest võis välja lugeda, et lõviosa firmast on müügis. Investorid küll rõkkavad rõõmust, kuid samal ajal kobavad pimeduses.

LAURI TEDER, LIINA LAKS, MÄRT BELKIN
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

Tõsi, hoovuste liikumist oli juba varem tunda. Nii rääkis kümnekond aastat tagasi Tallinki hotelliäri juhtinud laevafirma praegune väikeaktsionär Aivar Sõerd, et juba eelmisel nädalal oli tunda, et Tallinkiga midagi toimub, ent kindlat pole veel midagi. "Kuna mul on portfelli ka Tallinki aktsiaid, siis ma ikka vaatan, mis toimub," rääkis parlamendisaadik Sõerd.

Kui eelmise nädala lõpus läks aktsia

hind euro peale üles, tundus see tema sõnul nii hea, et tekkis juba mõte, et hakkaks otsast euroga müüma. "Tänase teadmisega muidugi läks hästi, et müüma ei hakanud," naeris Sõerd. Juba siis oli märgata, et midagi toimub – käibed olid suured ja hind kerkis korralikult. Majanduslikku põhjust aga polnud.

Viimase kuu suurele kauplemisaktiivsusele ja kiirele hinnatõusule juhtisid tähelepanu ka teised väikeaktsionärid. "Üllatav oli juba see, et Tallinki ex-dividendi päeval kaubeldi aktsiaga kohati samal hinnatasele, mis eelmisel päeval," märkis vahetult pärast Tallinki teate avaldamist riigikogu liige Toomas Kivimägi.

Õhus mitu versiooni

Mis edasi toimuma hakkab, pole esialgu selge, sest Tallinki saadetud börsiteade oli pehmet öeldes krüptiline ning ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmeid polnud kahe päeva jooksul võimalik kätte saada. Siiski võis teatest välja lugeda, et Tallinki nõukogu otsustas käivitada protsessi strateegiliste valikute leidmiseks, mis võib tähendada uute suuromanike leidmist.

Stsenaariumide osas on aga kõik endiselt lahtine ja liikvele on läinud erinevad versioonid.

Nii võib endise börsimaakleri Charlie Viikbergi sõnul teade tähendada kõike ala-

tes enamusaktsiate müügist kuni suuremate aktsionäride osaluste müüginini. Ka Sõerd tõdes, et võimalikud on kõik stsenaariumid – ka see, et mingit tehingut üldse ei toimu. "Aga kui Tallink peaks börsilt ära minema, siis jääb meil siin väärtpaberiturul ikka väga hõredaks," kartis ta.

Kivimägi spekulatsioon on täpsem. Nimelt usub ta, et börsiteade on seotud kahe suurema aktsionäri (Infotar ja Baltic Cruises Holding) sooviga oma aktsiapakist vabaneda.

Hind tõuseb robinal

Ka analüütikud on segaduses. "Börsiteade jättis tõlgendamiseks palju ruumi. See võib tähendada ühe või rohkema suuraktsionäri soovi Tallinki aktsiaid vähendada või aktsiatest hoopis loobuda," ütles Swedbanki Baltikumi aktsiaanalüüsi juht Marek Randma, kes aktsiat müüma ei kiirustaks.

"Kuna on ka võimalus, et müüjaid on mitu ja müüdavate aktsiate hulk piisavalt suur, et üks aktsionär saavutaks Tallinkis valitseva mõju, siis on jätud teatesse ka võimalus ülevõtmispakkumisteks," lisas Randma.

Tallinki börsilt kadumise võimalus on Randma sõnul olemas, kuid see on siiski üks paljudest. "Samas pole börsilt lahkumise spekulatsioonid enamasti täitunud. Nii spekuleeriti Tallinki börsilt lahkumise-ga juba aastal 2008, aga ka aastal 2012, kui

Baltic Cruises Tallinkis osaluse omandas," meenutas Randma.

Viikberg ja Kivimägi pidasid Tallinki algatust igal juhul positiivseks, sest see toob eeldatavasti kaasa aktsia hinna tõusu, kuna võimalik tehing toimuks tõenäoliselt kõrgema hinnaga kui praegune turuhind. "Kindlasti on tegemist hea uudisega Tallinki aktsionäridele. Kui see protsess peaks jõudma ülevõtmispakkumiseni, on loota korralikku preemiat," arvas Kivimägi, lisades, et kahtseb oma Tallinki portfelli mõne aja tagust vähendamist.

Tallinki aktsia osutus eile Balti börside enim kaubeldumaks ning tegi suure hüppe. Aktsia hind kerkis enam kui kaheksa protsenti, 1,07 eurole. Aktsiaga tehti üle 320 tehingu enam kui miljoni euro väärtuses. See on tänava esimene kord, kui Tallinki aktsia päevakäive miljoni euro piiri ületas.

Kuna Tallink on ka üks Tallinna börsiindeksi kaalukamatest ettevõtetest, tõmbas ta endaga kaasa kogu indeksi ning aitas selle aasta võimsaimale tõusule. Tallinna börsiindeks kosus 1,98 protsenti, 1224,35 punktile, mis on selle kõigi aegade kõrgeim tase.

Aktiaarallit kommenteerides ütles Randma, et Swedbanki Tallinki hinnasiht 1,1 eurot on ikka veel turuhinnast kõrgemal. "Seetõttu me praegu Tallinkit müüa ei soovita," ütles Randma.

OSALUS

Infotari omanikud teenisid päevaga 20 miljonit

	osalus, protsentides	elle juurde tulnu, mln €	väärtus kokku, mln €
Infotari AS	38,03	20,3	272,6
Baltic Cruises Holding, L.P.	16,10	8,6	115,3
Baltic Cruises Investment L.P.	5,51	2,9	39,5
Ing Luxembourg S.A. Aif Account	3,71	1,9	26,5
Ing Luxembourg Client Acc	2,88	1,5	20,6
State Street Bank And Trust Omnibus Account A Fund No Om01	2,09	1,1	14,9
Citigroup Venture Capital International Growth Partnership (Employee) II, L.P	2,07	1,1	14,8
Clearstream Banking Luxembourg S.A. Clients	1,75	0,9	12,5
Nordea Bank Ab Finland Branch-Non-Treaty Clients	1,59	0,8	11,4
Skandinaviska Enskilda Banken Finnish Clients	1,21	0,6	8,6
Lhv Pensionifond L	1,01	0,5	7,2
Bnym AS Agt/Cits	0,91	0,4	6,4
Firebird Republics Fund Ltd	0,89	0,4	6,3
Bnym Sarv Re Bnymil Re 896602	0,81	0,4	5,8
Luksusjaht AS	0,81	0,4	5,8
Mersok OÜ	0,7	0,3	5
Firebird Avrova Fund, Ltd.	0,66	0,3	4,7
Enn Pant	0,59	0,3	4,2
Firebird New Russia Fund	0,57	0,3	4
Seb S.A. Client Assets Ucits	0,54	0,2	3,9
Danske Bank/ Finnish Clients Holdings	0,54	0,2	3,8
Unicredit Bank Austria AG	0,5	0,2	3,5
Citibank (New York) / Government Of Norway	0,46	0,2	3,2
Firebird Fund L.P.	0,46	0,2	3,2
Swedbank As/Pension Plan Dynamics	0,43	0,2	3
Seb Ucits V - Finnish Residents	0,42	0,2	3
Neinar Seli	0,39	0,2	2,8
The Northern Trust Company/ Harding Loevner Frontier Emerging Markets Portfolio 2466600	0,37	0,1	2,6
Trigon Uus Euroopa Fond	0,34	0,1	2,4
Citibank (London)/ Kuwait Investment Authority	0,33	0,1	2,3
Vesa Jaakko Karo	0,3	0,1	2,1
Central Securities Depository Of Lithuania	0,29	0,1	2
J.P.Morgan Bank Luxembourg S.A/ Jpmf	0,27	0,1	1,9
Sa Re Ucits Clients Assets	0,27	0,1	1,9
Ain Hanschmidt	0,27	0,1	1,9

Tallinki suuromanike kokkulepped läbi ajaloo

Tallinki suuosaluste müügist on juttu olnud varemgi ning õli on tulnud valanud ka suuromanike omavahelised kokkulepped.

Sedapuhku tekitavad küsimusi kuu alguses hiidpanga Citigroupi erinevate ettevõtete vahel sõlmitud kokkulepped, mis viitavad võimalikule kursimuutusele Tallinki saatuses. Citigroup otsustas Tallinkisse investeerida juba enne tolle börsile minekut 2003. aastal.

2006. aastast pärineb kokkulepe Tallinki suuraktsionäride (Citigroup Venture Capital International (CVCI), Danske Capital Finlandi (Danske) ja Firebird Managementi (Firebird) hallatavad fondid ja AS Infotari (Infotari), et osalevad Tallinki aktsiaemissioonis ning määrgivad kokku 60 miljoni euro eest aktsiaid. Sealjuures nõustusid nii CVCI ja Infotari kumbki märkima aktsiaid 22,5 miljoni euro eest, Amber Trust II SCA, Danske ja Firebirdi hallatav fond aga omakorda ligikaudu 15 miljoni euro eest. Lisaks lepidi kokku hulgas eritingimustes. Nii lisati lepingusse klausel, et kuni CVCI või Amberil on vähemalt 50% osalus Tallinkis, ei või asutajad ega Infotari esimese kahe nõusolekuta oma aktsiaid müüa, nii et viimaste osalus kokku langeb alla 3%. Muidu peavad nad vaatama, et CVCI ja Amber saaksid oma osa samuti samale ostjale müüa.

2012. aastal tehti suurem vangerdus. Citigroupile kuuluv

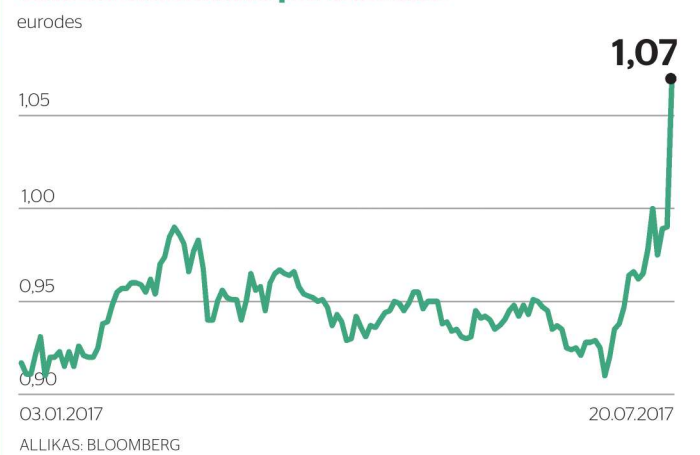
Baltic Cruises Holding ostis ettevõttelt CVCI Jersey Ltd 7,31%, Citigroup International Finance Corporationilt 0,49%, Infotariilt 4,2%, Amber Trust SCAlt 3,58% ja Firebird Republics Fundilt 0,15% Tallinki osaluselt – toona jäi hind aktsia kohta 1,1 euro juurde – ning tõusis 15,73 protsendiga Tallinki suuromanikuks. Samal ajal lepidi kokku, et Amber ja temaga seotud isikud ei tohi ilma Baltic Cruises'i nõusolekuta Tallinki aktsiaid müüa, kui niimoodi jääks Amberile alles 50% või vähem Tallinki aktsiaid kui 2006. aasta septembri seisuga.

2006. aasta detsembris kuulutas Tallink aktsiakapitali suurendamise nimel välja ka aktsia-split'i 1:4, mis kergitas aktsia hinna korraks 5,5 euro peale. Järgnenud kriisi ajal langes aktsia ligi 0,3 euro peale ja on seitsaastik vaid mõnel üksikul korral ühe euro taset ületanud.

Järgmine suurem muudatus tehti juuli alguses, mil Baltic Cruises liigutas kaheprotsendise osaluse CVCI alla. Mõni päev hiljem teatas Tallink, et laevafirma suuromanikud sõlmisid aktsiate vaba müüki piirava kokkuleppe. Citigroupile kuuluvad fondid Baltic Cruises Holding, Baltic Cruises Investment ja CVCI International Growth Partnership (Employee) II, kellele kuulub üheskoos 23,7% Tallinki aktsiatest, müüvad viimased maha vaid ühiselt ja samadel tingimustel.

HIND

Tallinki aktsia hind pörutas üles

PANE TÄHELE

“Strateegiliste valikute leidmise” mõistatus

Tallink teatas, et otsustas käivitada protsessi “strateegiliste valikute leidmiseks”, mis võib tähendada uute suuromanike leidmist seniste asemele.

Tallinki Grupi turuväärtus on üle 663 miljoni euro. Kui osaluse sooviks müüa Enn Pandi, Ain Hanschmidti ja Kalev Järvelille investeerimisfirma Infotari, mille osalus on 38%, küündiks tehingu hind üle 250 miljoni euro.

Eestlaste Infotari kõrval on Tallinki suuromanike seas ka finantshiuu Citigroupi erinevate fondidega seotud ettevõtted. Citiga seotud ettevõtted tegevd omavahel tehingu alles juuli alguses. Nimelt kuulub Tallinkist 16% firmale Baltic Cruises Holding ning 5,5% firmale Baltic Cruises Investment. Veidi enam kui 2% kuulub fondile, mille täielik kontonimi on Citigroup Ven-

ture Capital International Growth Partnership (Employee) II.

Juba varasemast on teada, et Baltic Cruises on seotud Citi erakapitalifondi nõustava fondi CVCI Growth Fund II tütar- ettevõttega. Juuli alguses leppisid kõik kolm kokku, et müüvad enda aktsiad maha vaid ühiselt. Citigroupiga seotud ettevõtetele kuulub 23,7% Tallinkist, ühiselt ollakse Infotari järel suuruselt teine aktsionär. Turuväärtuse jär- gi arvatuna on nende osaluse väärtus 157 miljonit eurot.

Olukorrale lisab võrtsi, et Citigroup on ise firma “strateegiliste valikute” otsingute nõustaja. Tõsi, CVCI otseselt Citi omanduses pole, kuna aastal 2013 ostis fondi erakapitalifirma Rohatyn Group. Täpsemalt juhib protsessi firma Citigroup Global Markets Limited.

KOMMENTAAR

Tuleviku kohta pole garantiid

SHANA GAVRONILT
LHV analüütik

Citil on olnud pikaajaline suhe Tallinkiga tema suuruselt teise investori kaudu, mis on seotud CVCIga (seotud Baltic Cruises'iga).

Seetõttu ei tohiks tulla üllatusena, et pank hakkas vaatama, kas leidub ehk teisi võimalusi aktsionäridele väärtuse kasvatamiseks. Samas ei garanteeri see, et midagi muutub. Kui vaadata selle nurga alt, kas aktsiaid tasub praegu müüa või osta, siis praegu usume, et on oluline keskenduda siiski ettevõtte fundamentaalnäitajatele. Meie õiglase väärtuse vahemik Tallinki aktsiale on ühe euro ja 1,1 euro vahel, nii et see näitab, et praegu kauplebki aktsia oma õiglase väärtuse tasemel (mis tähendaks pigem hoia-soovitust).

☞ Kui Tallink peaks päriselt börsilt ära minema, jääb meil siin väärt-paberiturul ikka väga hõredaks.

Laevafirma väikeaktsionär Aivar Sõerd tõdes, et võimalikud on kõik stsenaariumid - ka see, et mingit tehingut üldse ei toimu.

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED TULETÖKKEUKSED LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505   mob 56 505 898   info@laduks.ee

KORRUPTSIOON

Tippehitaja sai kahtlustuse miljonikelmuses

Ehitusettevõtjate liidu ja Astlanda Ehituse juht Kaupo Kolsar sai kahtlustuse Anders Tshahnaga seotud Keila hooldusravihaigla kriminaalasjas. Kolsar kinnitas, et on süütu.

ELIISA MATSALU, KRISTEL HÄRMA,
URMO ANDRESSOO
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

Eesti Ekspress paljastas sel nädalal, et lisaks Tshahnale esitas prokuratuur Keila Haigla-ga seoses soodustuskelmuse kahtlustuse veel kolmele isikule, kellest mõjukaim on Kaupo Kolsar.

Nimelt usub prokuratuur, et Keila vana haiglahoone renoveerimiseks saadi Euroopa Liidult 3,9 miljonit eurot kelmuse teel. Esitatud dokumentide järgi kattis Euroopast saadud 3,9 miljonit eurot projekti kuludest ligi poole ning ülejäänud tuli sihtasutusel endal omaosalusena sisse panna. Nii investeeris projekti ka Kolsari osalusega MTG Grupp, kes andis sihtasutusele laenu.

Prokuratuur aga usub, et haigla ehitamisse investeerinud MTG Grupp, mille osanikeks on Astlanda Ehituse ladvikusse kuuluvad Kaupo Kolsar, Olaf Herman ja Jaanus Otsa, andsid haiglat hallanud sihtasutusele maja renoveerimiseks 5,2 miljonit eurot laenu vaid fiktiivselt ehk paberil. Kõik osalised eitavad süüdi.

Septembris liidus vaibal

Muuhulgas juhib Kaupo Kolsar ka ehitusettevõtjate liitu. Teedeehitusfirma Trev-2 juht ja ehitusettevõtjate liidu juhatuse liige Sven Pertens ütles, et Kolsar teatas liidu juhatust kelmusekahtlustuse saamisest

» Kahtlustuse võib saada tegelikult igauks, kes otseselt või kaudselt selliste protsessidega kokku satub.

Samuti kahtlustatav Sven Perents

e-kirja teel. Juhatuse otsustas, et arutab seda liidu esimesel erakorralisel koosolekul, mis toimub septembris. Koosolekul otsustatakse ka see, kas liidule oleks kasulik, kui Kolsar astuks juba uurimise ajal esimehe kohalt tagasi.

Pertens ütles, et nii kaua, kuni Kolsarit pole süüdi mõistetud, ei taha ta kahtlustuse kohta mingit seisukohta võtta. Samuti ei osanud Pertens öelda, milline on Kolsari enda hoiak, kuna ta teatas kahtlustusest kirja teel. "Kahtlustuse võib saada tegelikult igauks, kes otseselt või kaudselt selliste protsessidega kokku satub. Ei tahaks hakata spekulerima, mis seal tegelikult taga on," ütles ta.

Pertensil lasub ka endal aprillist saati kahtlustus soodustuskelmuse katsele kaasaaitamises, kuid ta eitab süüdi. Nimelt esitas Pertens prokuratuuri süüdistuse järgi ettevõtte juhatuse liikmena teadlikult valedokumente, et nii väidetavalt aidata teise ettevõtte esindajal pettuse teel saada toetust sihtasutuselt Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Teised ehitusettevõtjate liidu juhatuse liikmed väljendusid lakooniliselt. Merko Ehituse juhatuse esimees ning ehitusettevõtjate liidu juhatuse kuuluv Keit Paal teatas Äripäevale kommenteerida ei soovitud. "Me ei pea õigeks ega vajalikuks meedias kommenteerida Kaupo Kolsarile ning Taivo Tähele esitatud kahtlustusi ja antud kriminaalasja," kirjutas e-kirjas Merko kommunikatsiooni- ja turundusjuht Merit

Kullasepp. Samuti ei soovinud teemat kommenteerida Nordecon ASi ja ehitusettevõtjate juhatuse liige Erkki Suurorg, viidates, et kuna ta pole üksikasjadega kursis, ei saa ta teemat kommenteerida.

Veel kaks kahtlustatavat

Kõnealusel Keila haigla soodustuskelmuses on kahtlustatavana uurimise all ka Jaan Tuha, NSV Fram Ehituse juht. Sellest ettevõttest pool kuulub Kolsari valdusfirmale Van Der Gynth, teine pool Tuha firmale FDC. Soodustuskelmusele kaasa aitamisest kaht-

lustatav Taivo Täht on aga ehitusfirma Rand & Tuulberg juhatuse esimees. Ettevõttes töötab ta 1993. aastast.

Ehitusfirma Rand & Tuulberg asutaja ja osanik Raivo Rand ei näe, et firma juhatuse esimees Taivo Täht oleks prokuratuuri esitatud kahtlustuse kuidagimoodi ära teeninud.

Ka ehitusettevõtjate liidu juhatuse kuuluva Raivo Ranna sõnul pole ta teema ja selle hiljutiste arengutega väga kursis. "Ma ei oska sellest suurt midagi arvata," tõdes Rand ja lisas, et on välismaal puhkamas.

ÜHISRAHASTUS

EstateGuru: oleme edukad üksikseikade kiuste

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

EstateGuru asutaja ja partner Marek Pärteli sõnul ei ole üksikud probleemid laenu tõrjaks EstateGuru meepotis. Ta rõhutab, et vaadata tuleks suuremat pilti.

Möödunud nädalal kirjutas Äripäev ühisrahaastusplatvormi EstateGuru laenu, mille esialgne tagasimakse oli üle tähtsaja läinud.

Lisaks artikli keskmele on nüüd Katusepapi 5 maja tagasimakse hilinemisele on EstateGuru pikendanud ka Toome puisteele asuva arenduse tagasimakse tähtaega kahe kuu võrra. Äripäevale saadetud anonüümne vihje heidab EstateGurule ette, et portaali ei jaga kinnistuga toimiva kohta piisavalt infot ja et erinevalt Katusepapi 5 kinnistust ei kaasne Toome puisteele laenu pikendamise investori-le ka mingeid lisahüvesid. Katu-

» Järjest ilmuvad negatiivsed pealkirjad ühisrahaastuse teemal oleks nagu suurkorporatsioonide ja pankade huvides. Kindlasti ei aita need Eesti majanduse arengule ja finantsmaastiku kaasajastamisele kaasa.

▲ EstateGuru asutaja ja partner Marek Pärtel. FOTO: ANDRAS KRALLA

sepati 5 arenduses aga suurendati laenuintressi 3% võrra.

Samuti seis viihes, et investoritele saadetud kirjas lubatud uus hindamisakt oli kirja saatmise hetkel üles riputamata ja laenu ülevaates ei kajastu Toome puistee laenu mitte "hilinenud laenu" sektsioonis, vaid hoopis aktiivse laenu. "Miks selline info peitmine ja salastamine? Kui palju taolisi hilinenud laenu veel peidus on?" küsis vihje andja.

Pärtel: see ei ole hilinenud laenu

Marek Pärteli sõnul ei ole Toome puistee laenu hilinenud laenu, kuna laenu tähtaega pikendati 30. mail kahe kuu võrra. "See tõttu ei ole ta ka hilinenud laenu sektsioonis," selgitas Pärtel ja ütles, et EstateGurul on õigus pikendada laenu tähtaegu kuni aasta võrra.

Kuna Toome puistee laenu tagatis on maja väärtuse tõusu

ja lisatagatise seadmise tõttu tunduvalt paranenud, ei näinud EstateGuru Pärteli sõnul põhjust käituda sarnaselt Katusepapi arendusega – investoritele ei antud lisahüvesid ega tõstetud laenuintressi. Pikendatud laenu pealt peab laenuvõtja maksma laenu põhiosalt investoritele ühe kuu ehk poole pikendatud aja eest viivist, mis tasutakse laenuperioodi lõpus.

Tänaseks on portaali üles laetud ka hilinenud hindamisakt. "Hindamisakti ei olnud tööpoolest üles laetud, viivituse põhjus oli IT täiendus. Kuna Toome puistee arendus oli arhiveeritud projekt, ei saanud me uusi materjale üles laadida. Seega pidime süsteemi selle jaoks ümber tegema," selgitas EstateGuru juht.

Rõhutab suurt pilti

Pärtel avaldas muret, et järjest ilmuvad negatiivsed pealkir-

jad ühisrahaastuse teemal. "See oleks nagu suurkorporatsioonide ja pankade huvides. Kindlasti ei aita need Eesti majanduse arengule ja finantsmaastiku kaasajastamisele kaasa," arvas Pärtel.

Tema sõnul käib riikide vahel tihe rebimine selle nimel, et uusi finantstehnoloogiad arendada ja edukamaid finantstehnoloogiate start-up'e oma riigi lipu alla meelitada. "Eestil on suur võimalus ja tajume ühe Eesti finantstehnoloogia valdkonna arendamise eelkäijana ka enda vastutust," lisas Pärtel.

Ta jätkas, et inimesed loevad tihti ainult pealkirja. "Ja arvad, et asjad on pahasti ning ühisrahaastuse kõrbe," mõõnis ta ja lisas, et talle näib, nagu materdataks neid liiga palju. "Oleme nii või naa pidevalt esiplaanil ja avalikud. Meie äri edu alus on avatus ja investorite huvide eest seismine," mõ-

nis Pärtel ja lisas, et nad võtavad igasugust tagasisidet tõsiselt – olgu see anonüümne või mitte.

Sentigi pole kaotatud

Pärtel toonitas, et EstateGuru ühisrahaastusplatvormile on ligi 7300 inimest investeerinud üle 25 miljoni euro. Tagastatud on platvormile 63 laenu, kokku 10,3 miljoni euro ulatuses. "Investorid on teeninud üle 1,23 miljoni euro intressitulu," illustreeris Pärtel, viidates, et portaali kolme tegutsemisaasta keskmiseks aastatootluseks teeb see 12,43%. Tema sõnul pole investorid EstateGuru tegutsemisaja jooksul sentigi kaotanud.

"Riskijuhtimine on mõnel juhul ka laenu pikendamise, eesmärgiga investorite tulu maksimeerida ja anda laenuvõtjale võimalus oma kohustuste täitmiseks," võttis Pärtel laenu pikendamise teema kokku.

Taivo Tähele esitatud kahtlustust Rand aga õigeks ei pea. "Ma küll ei näe, et kuskilt otsast oleks Taivo mingi vea teinud," kommenteeris Rand ja viitas, et ettevõtte osales ehitusõiguse saamiseks ka riigihankel. Rand & Tuulberg tegi hankele ainsa pakumise.

Seda, et sama kahtlustuse sai ka ehitusettevõtjate liidu ja Astlanda Ehituse juht Kaupo Kolsar, Rand pikemalt kommenteerida ei soovinud. Küll aga ütles ta, et kogu liidu juhatus on praegu puhkerezüümil ning suvel koosolekuid ei toimu.

▲ Prokuratuuri luubi all olev Kaupo Kolsar on korduvalt ajakirjanduses õpetanud, kuidas lugeda märke ja ära tunda ebaausat ehitajat.

FOTO: ANDRAS KRALLA

TAUST

MTG Grupi omanikeringi kuulub lisaks Kolsarile Olaf Hermani firma Kristobal ning Brehida OÜ, mille taga on Luksemburgi ettevõtte Brehida. Brehida, mis kuulub enne teisele Luksemburgi ettevõttele Callisto, on silma paistnud Keskerakonna juhitud Tallinna salapärase lepingupartnerina. **2014. aastal** kirjutas Äripäev, et praegune Brehida, tollal Roswitha Kinnisvarabüroo, on muu hulgas osanik kasumlikes Tallinna linna partnerettevõtteis nagu K&L Arendus, kel on Tallinna linna naga sõlmitud kahe koolima-

ja ja kahe lasteaia renoveerimise ja linnale üürimise leping. K&L Arenduse omanikud olid siis teiste seas ka Eve Herman ja Kaupo Kolsar.

Roswitha Kinnisvarabüroo on kuulunud 10protsendilise osalus ka BCA Centeris, mis on renoveerinud viis Tallinna kooli, nende leping Tallinna linnavalitsusega on 2006. aastast. Viimasel ajal on hakanud linn koolide lepingute kasumlikkuses kahtlema. BCA Centeri suuromanikud on läbi oma firmade Jaanus Otsa ja Olaf Herman.

Kolsar, pahatahtlike jahtija

Ehitusettevõtjate liidu ja Astlanda Ehituse juht Kaupo Kolsar on Keila hooldusravihaigla kriminaalasjas võtmeisik.

Kaupo Kolsar juhib Astlanda Ehitust ja alates novembrikuust Eesti Ehitusettevõtjate Liitu. Viimasest Äripäeva Rikaste TOPist leiab ta 168. kohalt, tema vara väärtuseks hindasime 16 478 732 eurot. Kolsaril on ka valdusfirmad Van Der Gynth ja Van Gent. Neist esimese kaudu on ta osanik MTK Grupis, mis andis laenu Anders Tshakna juhitud sihtasutusele PJV Hooldusravi, kirjutas Eesti Ekspress. Sihtasutus pakub Keila haigla ruumides hooldusravi. Kriminaalasja keskmes on arutelu, kas MTG andis laenu päriselt või üksnes paberi peal.

Kuidas ebaausust ära tunda

Tänavu märtsis rääkis Kolsar Äripäeva Ehitusuudistele, et ehitusettevõtjate liidus on tal uue juhina fookuses võita ehitajatele ja ehitusele suuremat usaldust ning keskenduda ehitusharidusega seonduvale. "Kõik arvavad teadvat, et ehitajaid ei saa usaldada," rääkis siis Kolsar. "Meie eesmärk on selgitada tellijale, mida tähendab üks korralik ehitusettevõtte ja kuidas teda ära tunda. Kuidas valida ettevõtet, kes ei jäta töid pooleli ega käituks muul moel ebaausalt." Sellest, kuidas tellija võiks teatud mär-

kide põhjal aimata, et ebaaus ehitaja planeerib lepinguliste tööde katkestamist, on ta rääkinud ka varem.

"Ehitus on keeruline ja arusaamatuks, et ehitajal läheb kehvasti ja ta ei täida tellijale antud lubadusi, võib minna mitu kuud. Selle aja sees toimub poolte vahel vähemalt kaheksa nõupidamist, mille käigus pahatahtlik ja kaval ehitaja sõnastab protokollides kõik tulevased võimalikud vaidluspunktid nii peenelt ära, et juriidiliselt jääb lõpuks stüdi tellija," kirjeldas Kolsar.

Jõuga loodud abielu

Astlanda Ehituse löid Kaupo Kolsar ja tema mõttekaaslast kümmeaastat tagasi Skanska EMVst lahkunud ehitusjuhtide kogemustele. Skanska kogemusest tõsisemaks on Kolsar nimetanud aga sellele eelnenud tööd ehitusfirma AS EMV Venemaa projektides.

Skanskast lahku löömise soovi on ta põhjendanud topeltaruandluse ning kontrollimiste mahu kasvuga. "Jõuga loodud abielud ei püsi. Täna on Skanska meie turult lahkunud, eks see on ka märk, et Skanska piiritagused juhid ei saanud siinsest turuloogikast hästi aru. Nemad ei saa tervikpilti nägemata keelata, käskida, puua ja lasta, otsuseid peavad tegema ikka kohapealsed juhid."

LÜHIDALT

Eesti IT-töötajate hulk paistab Euroopas silma

Kogu Eesti tööjõust on Euroopa riikide arvestuses tubli osa IKT-sektoris ning see osakaal järjest kasvab. Lisaks on just Eesti üks riike, kus on kõige raskem IT-töötajat leida, selgub Eurostati ülevaatest.

Euroopa Liidus töötab 8,2 miljonit inimest IKT-sektoris, mis teeb kogu tööjõust 3,7 protsenti. Eesti tööjõust on omale IKTs rakenduse leidnud suisa 5,3%. Eestist eespool olid vaid Soome ja Rootsi. Kui võrrelda 2011. aastaga, on IT-töötajate osakaal kasvanud pea kõigis riikides, kuid eriti märkimisväärselt just Eestis. Neist Euroopa Liidu ettevõtetest, kes eelmisel aastal soovisid palgata IKT-spetsialiste, tunnistas 41%, et see oli raske ülesanne. Kõige suurem oli see probleem Tšehhis, seejärel Sloveenias, Luksemburgis, Austrias, Belgias, Eestis.

Saared saavad 638 000 eurot

Väikesaarte programmist raha saanud projektide hulgas on näiteks Piirissaarele hõljuki soetamine, Aegnale vajaliku päästetehnika soetamine, Viisandi saarel asuva Vikati sadama arendamine, Piirissaarel asuva kaupluse renoveerimine ja Ruhnu koolile uue mööbli soetamine.

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE, VAID OMA TEGEVUSELE

Kasutatud büroo- ja muu mööbel

Hinnad alates **35 €**

Hinnad alates **35 €**

Hinnad alates **35 €**

E-N 10-17 R 10-18
Tähetorni 21j, Tallinn,
Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

KOHUS

Tere otsustas jätkata võitlust saneerimiskava pärast

Kohus otsustas kolmapäeval Tere ASI saneerimiskava kinnitamata jätta, kuid Tere teatas, et kaebab esimese astme kohtuotsuse kindlasti edasi.

Maag Grupi nõukogu esimees Roland Lepp teatas pressile, et kohtu otsus on Tere võlausaldajatele halb uudis. "Kuid kaebame kohtu otsuse kindlasti edasi ning usume, et kõrgema astme kohus kinnitab saneerimiskava," ütles Lepp. "Saneerimiskava kinnitamine on Tere tulevikule äärmiselt oluline. Kui kohus saneerimiskava ei kinnita, järgneb suure tõenäosusega Tere pankrot, milles kaotab raha enamik võlausaldajaid ja põllumehi."

Tere nõukogu esimees Katre Kõvask lisas pressiteates, et Tere sai Maag Grupina tugeva kodumaise omaniku, mis tõi esmase stabiilsuse. "Ettevõtte edukas jätkumine on nii piimatootja-

312

võlausaldaja ees on Tere ASI saneerimiskava põhjal täitmata kohustusi, kogusummas 48,3 miljonit eurot.

te kui ka tarbijate huvides ning saneerimine on Terele parim võimalus, sest ettevõtte ja selle töötajad on väärtus, mis peab säilima."

Kõvask ütles, et Tere võlad tekkisid eelmise omaniku otsuste tõttu ja kuigi Maag Grupp ostis kevadel Nordea ja DNB Pangalt Tere laenuõuded ja sai ettevõtte suurimaks võlausaldajaks, ootavad teised võlausaldajad, sealhulgas piimatootjad, endiselt oma raha.

"Koos Maag Grupiga oleks saneerimiskava alusel võimalik tasuda võlad ning jätkata edukat tööd nii piimatöötlustes kui ka -tootmises."

Tere saneerimismenetlus algatati Harju maakohtu määrusega mullu veebruaris. Sama aasta aprillis esitas Tere kohtule avalduse, et kinnitataks võlausaldajatel vastuvõtmata saneerimiskava.

Sel kevadel valmistas Maag Grupp kohtule ette oma tahtevaldusest loobumise, et endiste suurimate võlausaldajate, Nordea ja DNB panga vastu hääled loetaks saneerimiskava poolthääleteks. Kohtunik Hannes Olev aktsepteeris 9. juunil tahtevaldusest loobumise ja määras uueks nõustajaks Aavo Koppeli. Nüüd otsustas kohus saneerimiskava kinnitamata jätta.

ÄRIPÄEV.EE

TULEMUS

Mainor saavutas uhke kasvu

Esimesel poolaastal oli valdusfirma Mainor käive 10,1 miljonit eurot, mis võrreldes eelmise aasta sama ajaga tähendas 14% kasvu. Puhaskasum kasvab võrreldes aasta varasemaga 59%, 3,8 miljoni euroni.

Töötajate arv vähenes 5% ja ettevõtte on nüüd 228 töötajat. Keskmine palk tõusis sealjuures 4%.

Suurima panuse grupi tulemustesse andis Ülemiste City arendaja Mainor Ülemiste, mille käive oli 3,8 miljonit eurot, kasvades 39 protsenti.

Mainor Ülemiste esimese poolaasta ärikasum koos kinnisvara väärtuse kasvuga oli 5,1 miljonit eurot, kasvades mullu sama ajaga võrreldes 75%. Tänavu esimese poolaastaga investeeris Mainor Ülemiste 7 miljonit eurot.

ÄRIPÄEV.EE

MÜÜA KINNISVARA VIRUMAAL

TÖÖSTUSKÜLA, Tõrma küla, Rakvere vald, Lääne-Virumaa
6000m²

Jaama tn 12, Jõhvi, Ida-Virumaa
1592,4m²

Jaama küla, Illuka vald, Ida-Virumaa
1831m², 40 tuba

HOTELL, Tallinna tn 49, Rakvere, Lääne-Virumaa
450m², 19 tuba

ÖÖKLUBI, Kuke tn 3, Rakvere, Lääne-Virumaa
876,9 m²

Võta ühendust: kristo@k-kummid.ee

LÄBIPAISTVUS

Üle kolmandiku firmadest on riigile aruande võlgu

Registrite ja Infosüsteemide Keskuse andmetest selgub, et eelmise aasta majandusaasta aruande on esitanud 63% ehk vähem kui kaks kolmandikku ettevõtteid.

PILLE IVASK
kaasautor

Registrite ja Infosüsteemide Keskuse kommunikatsioonijuhi Heilika Kutschi andmeil on üldjuhul statistika esitatud ja esitamata majandusaasta aruannete kohta aastate lõikes proportsionaalselt sama – umbes 60 protsenti esitatakse õigeaegselt, 20 protsenti pärast tähtaega ning 20 protsenti ettevõttest läheb sundlõpetamisele.

“Viimase nelja aasta jooksul on esitamise protsent kõikunud kolme-nelja protsendi võrra, jäädes igal aastal 60–64 protsendi vahele,” ütles ta.

Sundlõpetamisi üha enam

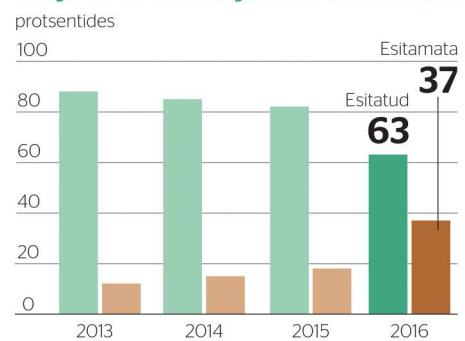
Need ettevõtted, kes on nii-öelda kroonilised aruannete esitamata jätjad, lähevad sundlikvideerimisele. Kutschi andmeil kustutati 2015. aastal 6453 juriidilist isikut, kellel oli varasemast ajast aruanded esitamata, 2016. aastal 6609 ja 2017. aastal 8675.

“Kuna sundlõpetamise protsess on pikk ja võib ühingutel olla ka erineva pikkusega, siis võivad 2017. aastal jõuda tegeliku registrist kustutamiseni need, kellel on esitamata 2013. aasta aruanded ja ka need, kellel jäi esitamata 2014 aruanne või mõlemad,” täiendas ta.

Justiitsministeeriumi pressiesindaja Dagne Mikhels selgitas, et kui majandusaasta aruannet aruande esitamise tähtaja möödumisest kuue kuu möödumisel ei esitata, võib registripidaja algatada juriidilise isiku suhtes järelevalvemenetlust.

See tähendab, et registripidaja võib avaldada väljaandes Ametlikud Teadaanded teate majandusaasta aruande esitamata

STATISTIKA Palju aruandeid jääbki esitamata

ALLIKAS: REGISTRITE JA INFOSÜSTEEMIDE KESKUS

2016. aasta andmed tähtaegselt esitatud deklaratsioonide kohta.

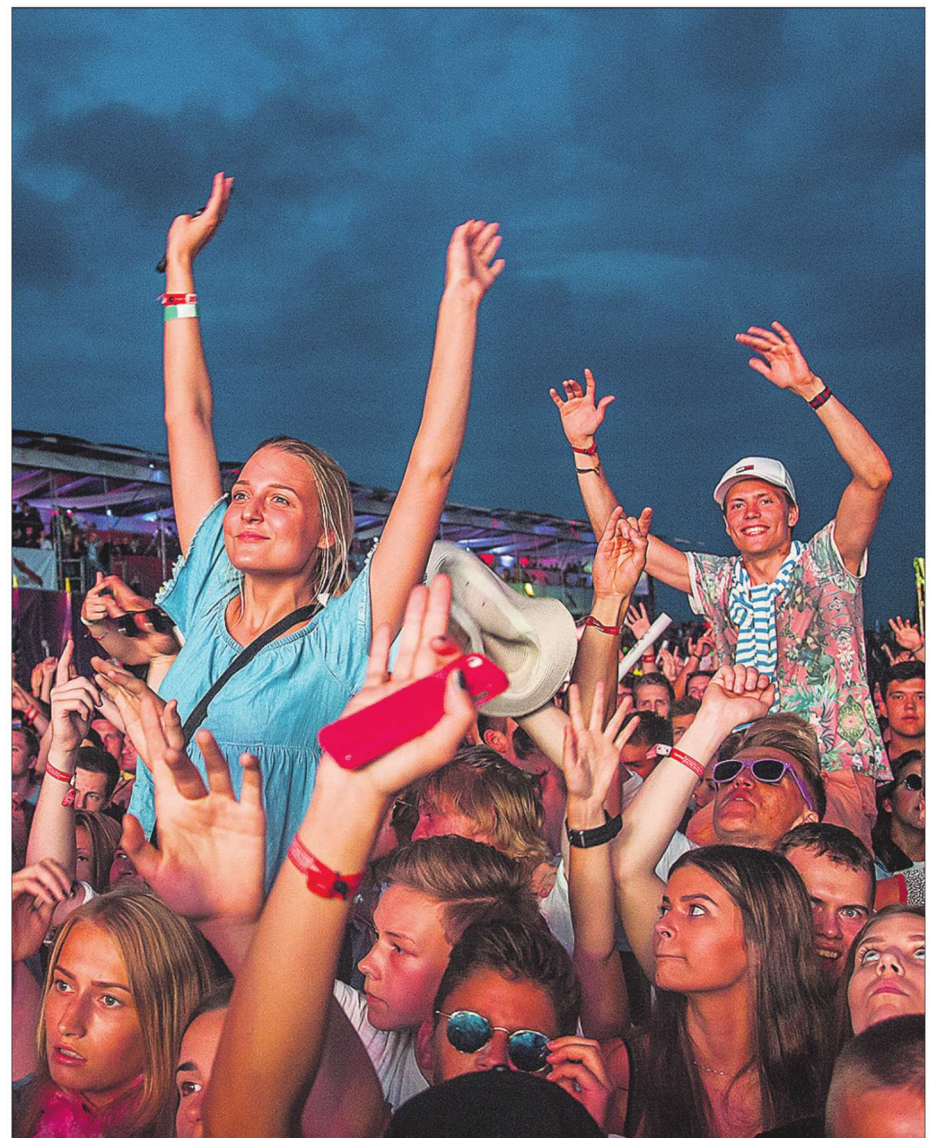
jätmise kohta. Kui ettevõtte teate avaldamisest alates poole aasta jooksul siiski ei esitata majandusaasta aruannet ega teata mõjuvat põhjust, miks see aruanne esitada ei saa, võib registripidaja äriühingu äriregistrist kustutada.

Kui äriühingu võlausaldaja või äriühing Ametlikes Teadaannetes avaldatud teate avaldamisest alates kuue kuu jooksul esitab äriühingu likvideerimise taotluse, otustab registripidaja äriühingu sundlõpetamise, lisas Mikhels.

Trahv pole efektiivne

Majandusaasta aruande esitamata jätmise eest võib ka trahvi saada. Trahvisumma algab 200 eurost.

Mikhels märkis, et trahvi reeglina siiski ei tehta, sest sel pole erilist tulemust. “Trahvimääruseid ei ole sageli võimalik kätte toimetada, registripidaja raiskab aega, energiat ja tööjõudu, aga tulemust pole,” tõdes ta. Seetõttu alustatakse järelevalvemenetlusega.

▲ Augusti alguses kolmandat korda toimuva Weekend festivali korraldaja Weekend Baltic OÜ pole esitanud ühtegi majandusaasta aruannet. FOTO: SCANPIX / POSTIMEES / TANEL MEOS

TURISMIÄRI

Soome turistide suur tung tõi uued laevad

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

Soomlased eelistavad üha enam veeta lühipuhkust Eestis, mistõttu on laevafirmad toonud Helsingi-Tallinna liinile uued laevad.

Helsingi sadamast saabub Eestisse üha rohkem inimesi. Tallinna reisis sealtnänavu esimese viie kuuga üle kolme miljoni inimese, Stockholmist suundus Helsingi sadamast aga alla 900 000 reisija.

Kõrvutades reisijate arvu sekunditega ööpäevas, tuleb piltlikult öeldes Tallinna iga nelja sekundi tagant uus laevareisija Soomest. “Eestist on saanud meie elutuba,” lausub Viking Line'i PR-juht Johanna Boijer-Svahnström Kauppalehtile.

Eelmisel aastal sõitis Viking Line'i laevadega Tallinna üle kahe miljoni inimese, Tallinki laevadega reisis üle viie miljoni ja Eckerö Line'i omadega pea 900 000 inimest.

▲ Keskmiselt liigub Tallinna ja Helsingi vahel kuus sama palju inimesi kui Tallinna-Tartu maanteel. FOTO: RAUL MEE

Nii Tallink kui ka Viking Line on toonud Helsingi-Tallinna liinile uued laevad. Tallink Grupi müügi- ja turundusdirektor Margus Hunt ütles, et nemad tõid suure reisirahvaga tõttu liinile Megastari.

“Reisimugavust on parandanud ka veebruari lõpus avatud Helsingi uus Lääneterminal. Seega räägime täna juba püsiühendusest – Tallinna ja Helsingi vahel liigub kuus sama palju inimesi kui Tallinna-Tartu või Tallinna-Pärnu maanteel keskmiselt,” rääkis Hunt. “Tallinn ja Helsingi on Euroopas ühed kõige paremini ühendatud pealinnad,” lisas ta.

Hunt ütles, et ühendusteede kõrval on oluline, et siin oleks, mida teha. Turiste meelitavad meile lisaks vaatamisväärsustele hotellid, spaad ja restoranid, kaubanduskeskused ning soodsamad hinnad. Hundi hinnangul on paranenud ka teeninduskvaliteet. “Tallinna atraktiivsus

on võrreldes naaberlinnadega kiiremini kasvanud.”

Eesti Turismifirmade Liidu peasekretär Mariann Lugus ütles, et möödunud aastal suurenes Eestis nii Soome turistide kui ka nende ööbimiste maht aasta varasemaga võrreldes viis protsenti.

Langusest väljas

“See tulemus on Eesti jaoks väga oluline, sest Soome on meie suurim välituristide saatjamaa ning iga muutus seal tulevas statistikas annab ka üldnumbrites tunda,” märkis Lugus ja lisas, et 2016. aastal kasvas Eestisse tulnud turistide koguarv 6,6%.

Eckerö Line'i tegevjuht Taru Keronen ütles Kauppalehtile, et Tallinna-reiside suurt populaarsust ei saa selgitada vaid Soome kasvava majandusega. “Just talvel, suvel ja sügisel minnakse Tallinna ennast värskendama,” märkis ta. “Inimestel on

mitu puhkuse eelarvet ja nädalaks välismaale minek erineb näiteks ühepäevasest Tallinnakruisist.”

Ühepäevaste kruiside populaarsust näitab ka see, et hoolimata laevareiside arvu suurenemisest ei ole Nordic Hotelsi juht Feliks Mägi suurt Soome turistide kasvu märganud.

Mägi ütles, et nende hotellis on kogu aeg soomlasi suhteliselt palju ja kõikidest klientidest moodustavad nad pea poole. Ta avaldas aga lootust, et meie põhjanaabritest turiste jaugu ka teistesse Eesti keskustesse ja maale.

Mariann Lugus loodab, et Soome turistide huvi Eestisse reisimise vastu ei kustuta prague Euroopa Liidu eesistumine. “Loodame väga, et põhjanaabrid ei jäta oma planeeritud reisi ära ning liiguvad eestistumise tõttu rahvarohkest Tallinnast edasi Eesti teistesse piirkondadesse.”

▲ Armeenia restorani sööma minemine aitab endas leida hoogsa taustamuusika ja maailma vanimate veinide nautijat. FOTO: RAUL MEE

MAITSED

Ehtne Armeenia, ent katteta lubadused

Toidumaailmas ei sea keegi väidet "erinevus rikastab" kahtluse alla – mida rohkem maid ja maitseid, seda mõnusam gurmaanide elu. Nii et Ülenurme valda võib Armeenia restorani Naos pärast ainult kadestada.

HEIDI VIHMA
kaasautor

Tiheda liiklusega Võru maantee ääres söögikohas oli Armeenia kohal mis kohal: laual rahvariides nukud, seinal Ararati foto. Taustamuusika kõlas tühjavõitu restoranisaalis natuke liiga kõvasti, aga muusikaõpetajast lauakaaslane lohutas, et nii peabki olema, armeenlastel olla kõik natuke hoogsam kui meil. Meie palvel keerati lõbusad laulukesed siiski pisut vaiksemaks.

Armeenia köögi alustalad on nisuleib, baklažaan, oad ja lambaliha, mis kõik olid mitmel moel ka menüüs esindatud. Tellima hakates selgus siiski, et esimesena pilku köitnud roogasid polnudki. Nii jäid maitsemata kodusel moel tehtud köögivilja, samuti baklažaanidest, paprikast ja tomatitest koosnev ikra.

Eriti kahju oli ikra'st, koduleheküljel olid selle valmistamisest isegi pildid üleval. Pasteedi- ja juustutäidisega baklažaanirullid olid aga olemas ja vaatamata pisut lõmmis välimusele väga-väga maitavad. Maitsev oli ka punase oa pasteet ja

» Tahtsin proovida, kuidas maitseb baklava, kuid taas – otsas! Nii et lubadusi jagab Naos rohkem, kui on jaksu neid teoks teha.

matnakaš, Armeenia nisuleib. Nii et kokkuvõttes esindasid eelroad Armeeniat üpriski edukalt.

Edukalt esindavad restoranis Naos Armeeniat ka joogid. Valikus on Armeenia veine ja viinamarjabrandisid ning põnevaid kangeid puuviljaviinasid või -brandisid, mis tehtud aprikoosidest, mooruspuumarjadest jm.

Vein piibelliku viinamäe naabrusest

Armeenia veinid väärivad maitsemist mitte ainult erilise päritolu ja kohalike viinamarjasortide tõttu, vaid ka seetõttu, et Armeenia veinikultuur kuulub maailma vanimate hulka. Ühel seasel mäeküljel asuvast koopast avastatud veinikeldritel arvatakse vanust olevat 6000 aastat. Iidne veinikelder avastati alles kümme aastat tagasi ja see ei jää kaugele Ararati mäest, kus piibli järgi Noa pärast veeuputus maailma esimese viinamäe asutas.

Ka pearoogade hulgas on nii mõni-gi eksootiline roog: dolmad, ailazan ehk kartuli-baklažaanipaprika-oahautis, haš-lama ehk õlles hautatud lambaribi, pilaff, lamadžo ehk hakklihaga karask jm. Aga jälle polnud kõike menüüs olevat saada. Nii et toidu tellimisest sai omamoodi loterii – veab, ei vea.

Pearoogadest kiidab koduleheküljel šaš-lõkki ja nimetab seda oma firmaroaks: "Lihatoitude valmistamisel kasutame ainult valikliha. Kõik šašlõkid on valmistatud armeenia traditsioonide järgi, maitsestatud Armeenias toodud naturaalsete maitseainetega ja küpsetatud lõkke peal."

Loomulikult pidin firmarooga proovima, palusin panna kokku vaagna kana-, sea- ja lambašašlõkist.

Firmaroana välja reklaamitud šašlõkiga oli nii ja naa

Kui oleks tegemist tavalise, mitte firmaroana üleskiidetud lihaga, oleks võinud enam-vähem rahule jääda. Kana ja siga olid enam-vähem mahlakad ja mõõdukalt maitsestatud. Seevastu lammas, mis teistest kaks korda kallim, millegipärast ka samavõrra tui-mem ja kuivem. Kahju – minu nõukogude ajast pärinev usk mägede poegade erilise liha küpsetamise oskuse sai järjekordse hooibi.

Lõpetuseks tahtsin proovida, kuidas maitseb baklava Armeenia moodi, kuid taas – otsas! Nii et lubadusi jagab Naos rohkem, kui on jaksu neid teoks teha. Baklažaanirulle võiksin aga veel teinegi kord sööma minna, iseasi, kas neid parajasti juhtub olema.

HINNANG Naos

Toit:	Teenindus:
7	7
Interjöö:	Kokku:
4	18

Omanik: Jelena Pogosjan
Aadress: Ülenurme, 61714
Tartu maakond
Telefon: 741 2789
Avatud: E-P 11-20
Pearoogade hinnavahe:
5-20 eurot
<http://www.naos.ee/>

ÄRIPÄEV SOOVITAB
Hiljuti Äripäeva tunnustava märgi pälvunud restoranid

Dirhami Kalakohvik,
Noarootsi vald, Dirhami, Läänemaa, juuni 2017
Saku Gastropub, Rotermanni 14, Tallinn, juuni 2017
Fredo, Tartu mnt 83, Tallinn, juuni 2017
Papa Joe, Sadama 25-4, Tallinn, mai 2017
Juur, Valukoja 10, Tallinn, aprill 2017

"Äripäev soovitab" klepsu pälvivad alates 2016. aastast söögikohad, mis saavad restoranitestis kokku 25 või rohkem punkti.

LOE VEEBIST

Restoranitestid ja Äripäeva tunnustava märgi pälvunud restoranide edetabel:
www.aripaev.ee/restoranitest

LUKSUS

Raske aeg klassikaliste masinate turul - turg peletas investorid

Viimase aja oksjonid peegeldavad keerulist aega eksootiliste klassikaliste autode turul, kirjutas Bloomberg. Vormel 1 legend Bernie Ecclestone annab nõu, kuidas klassikaliste autode pealt teenida: "Osta odavalt!"

▲ Goodwoodi oksjonil osutus rahva lemmikuks 1962. aasta Mercedes-Benz 300 SL Roadster, mis müüdi 897 000 naela eest.

ANDRES HAABU
andres.haabu@aripaev.ee

Äripäev

Viimase viie aasta jooksul on asjad keerulisemaks muutunud. Suurejooneliste klassikute, näiteks Ferraride ja Bentleyde hinnad on kõvasti kasvanud. Üks põhjus on lõtv rahanduspoliitika, mis julgustab spekulante uudeid varaklasse otsima. Teisalt näitab turg tardumismärke. Viimane tunnusvahend vahenevast nõudlusest oli Goodwoodi kiirusfestival.

Gurmeetoitudest ja luksusmarkide esitlustest pungil nädalavahetuse üks nael oli Bonhamsi klassikaliste sõidukite oksjon, mis sel aastal üllatas sitke ostjaskonnaga. Isegi päeva kalleima sõiduku hind ei ületanud miljoni naela piiri. Rahva lemmik oli 1962. aasta Mercedes-Benz 300 SL Roadster, mis müüdi 897 000 naela (1,2 miljoni USA dollari) eest. Eelmise aasta jaanuaris müüs Bonhams samasuguse auto 1,5 miljoni dollari eest.

Närvilised intressid ja igavad autod

Paljud peene festivali siledad masinad ei läinud üldse kaubaks, isegi kuulsate ukse-lõpustega 1989. aasta Ferrari Testarossa Coupe ega 1959. aasta Bentley S-Type Continental Sports Saloon, oma aja kiireim sedaan. Ka ei leidnud ostjat haruldane punamusta salongiga 1993. aasta Porsche 911 Turbo. Leige huvi põhjuseks nimetatakse USA ja Suurbritannia finantsturgudel när-

▲ Bernie Ecclestone soetas 320 700 naela maksnud 2010. aasta Porsche 911 GT2 RS Coupe. FOTOD: BONHAMS

70 protsenti täna-vu Goodwoodi oksjonil müüki pandud autodest leidis uue omaniku. Eelmisel aastal leidis ostja koguni 90 protsenti autodest.

viliselt hüppavaid laenuintresse, mis spekulantide kiire jahutavad ja suunavad rahumeelsemaid investoreid traditsioonilisemasse varaklassidesse. Teiste arvates on asi pideva hinnatõusu tõttu sageli omanikke vahetavates autodes ja ka selles, et väga eksootilisi masinaid, näiteks eelmisel aastal kahe miljoni naela eest müüdud 1966. aasta Ferrari 275 GTB, turul enam väga palju ei liigu.

Põhja-Ameerika klassikaliste masinate hindu mõõtev Hagerty indeks näitab, et viimase kümne aastaga on müügihinnad kasvanud üle kahe korra. Ferraride hinnahüpe on lausa viiekordne. Tippu jõudnud indeks on aga nüüd peatunud ja kardetakse langust. Goodwoodi oksjonil müüki pandud

autodest leidis uue omaniku vaid 70 protsenti (eelmisel aastal 90 protsenti).

Lihtsalt natuke erilisest enam ei piisa

Carl Hartley, 29aastane klassikaliste autode müüjamees, kes ostis eelmisel aastal kahe miljoni naela eest Ferrari, ei ostanud tänavu midagi. Tema sõnul on müüjad muutunud liiga ambitsioonikaks ja autode kvaliteet pole piisavalt hea.

Hagerty analüütik John Mayhed ütles, et kõrged hinnad on tekitanud turul autode ülekülluse, aga samas pole kõik need turul olevad autod midagi erilist.

"Et väga head hinda saada, peab sõidukil olema suurepärase päritolu," ütles kol-

leksionäär Jane Weitzmann, kellele kuulub umbes 40 autot, mida ta filmitegijatele rendib. "Sellest, et auto kuulus Peter Sellersile, enam ei piisa, on vaja midagi enam."

Weitzmann, kes on autodega palju raha teeninud, ostis 2000. aastal 85 000 naela eest Lamborghini Miura, mis kuulus supermodell Twiggyle ja oli hiljem Ecclestone'i kollektioonis. Praegu on Weitzmanni omanduses sõiduk väärt umbes miljoni naela.

Ka autodiileritel on raske, tunnistab Vintage & Prestige Classic Cars Ltd juht Richard Biddulph. Ainult kõige väärtuslikumad klassikud on languse suhtes immuunsed. Näiteks 1960. aastate Aston Martin DB5 kabriolett läheb ka praegu kallimalt müügiks kui miljoni naela.

Uue põlvkonna teistsugune maitse

Mõned võimalused siiski turul veel on. Hoo-gu koguvad 1980.–1990. aastate eksootikute hinnad. Niinimetatud moodsad klassikud pole veel hinnatippu saavutanud, mis tähendab, et nutikad ostjad jõuavad veel 1980.–1990. aastatel sündinud põlvkonna unistuste autosid soetada.

"Suurem küsimus on see, kust tuleb raha ja kas ehk sellel rahal poleks mujal midagi paremat teha," ütles automaakleri Broadspeed Ltd. tegevjuht Simon Empson.

Lootus on, et miljardärid, näiteks Ecclestone, hoiavad turu kasvamas. Näiteks selleaastasel festivalil kulutas Ecclestone 320 700 naela 2010. aasta Porsche 911 GT2 RS Coupe peale. Kui talt küsiti, miks, vastas ta lihtsalt: "Tekkis tuju midagi osta."

TREND

Rolls-Royce tõestab, et rikkaks saanud noored armastavad autosid

Keskmine Rolls-Royce'i ostja on kümme aastat noorem kui teiste luksusmarkide klient, kirjutas Bloomberg.

Rolls-Royce ei tundu erilisel krapsaka margina, 111 aastat vana institutsioon ehitab aeglasel tempos pool miljonit dollarit maksvaid autosid. Nende kolm tonni kaaluva Phantom sedaani ehitamiseks kulub üle

800 tunni. Firma juht Torsen Müller-Ötvös aga kinnitas, et autod leiavad üllatavalt noored omanikud. Tema sõnul muutub ostjate grupp järjest nooremaks.

Rolls-Royce'i ostja keskmine vanus on 45 aastat, vaid 7 aastat tagasi oli see 56. Rollsi ostja on noorem keskmisest luksusmasina soetanud 50aastasest ostjast.

Buick läheb kaubaks 59aastasele, Cadillaci ostja on tavaliselt 52, Mercedese soetab 51- ja BMW 50aastane autojuht. Bentley ostja oli 2014. aastal 56, 2aastane, nüüd ilmselt noorem.

Miks on noor ostja oluline? Kõigepealt kaitseb noorus olukorra eest, kus kliendibaas ära sureb. Pealegi, kui sinu autodega sõidavad pensionärid, hak-

kab kogu maailm automarkinendega seostama. See pole tulevikule mõeldes parim stsenaarium. "Kui sinu tooted meeldivad vaid vanematele ostjatele, siis kliendibaas ei laiene," ütles IHS Automotive'i vanemanalüütik Stephanie Brinley. Noored peaks vähemasti unistama sinu autodest, sest kui nad saavad 45–50aastaseks ja võivad masi-

nat viimaks endale lubada, tuleb sa neile taas meelde.

Müller-Ötvös ütles, et kui enne oli tavapärase vanematel päritud varandus, siis nüüd ilmuvad välja noored, kes on oma rikkuse teeninud ise. "Näiteks kinnisvaras, inseneerias, ITs või meelelahutuses," ütles ta.

Eksperdid olid arvanud, et moodsaid noori ei huvita asja-

de omamine. Värskeimad uuringud näitavad aga, et noorte osa uute autode ostjate hulgas on USAs kasvanud 18 protsendilt 2010. aastal 27 protsendile aastal 2014. Aastaks 2020 moodustavad nad juba 40 protsenti.

Hiinas on ostjad veel nooremad. Keskmine uue auto soetaja vanus on seal 34 eluaastat.

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmärke.

Uus Opel Insignia: miski pole enam endine!

“Me pidime ju Opelit pildistama,” imestab fotograaf, kui uue Insigniaga kokkulepitud parklasse keeran. “Aga see on ongi ju Opel,” kostan vastu. Fotograaf uudistab auto tagaosas olevat logo ja möönab siis: “Pagan, ma vaatasin esimese hooga, et BMW või midagi sellist.”

▲ Uus Opel Insignia on eelkäijast pikem ja laiem, kuid samas välimuselt sihvakam. FOTOD: TÕSI MEEDIA OÜ

TÕNU TRAMM
autoajakirjanik

Uus Opel Insignia on astunud väga suure sammu edasi nii disaini, tehnoloogia kui ka sõidumugavuse poolest. Piisab visata vaid pilk tema mõõtmetele, kui on selge – Opelit on kannustanud ilmselge soov astuda Insigniaga välja klassikaliste kesk(päraste)autode seast. Uue Grand Sporti pikkus on 4897 mm, mida on veidi enam kui Lexus GS-il ja pisut vähem kui Mercedes-Benz E-klassil. Seni keskklassi üks pikimatest, Mazda 6, on temast lühem 27, Škoda Superb aga koguni 35 mm. Tere tulemast suurde keskklassi!

Näeb, mida teised ei suuda

Uue Insignia 32-st LED-moodulist (2 x rohkem kui Astral) koosnevad Intellilux LED Maatriksi esituled näevad seda, mida ükski teine auto samast klassist ei suuda. Jaanipäevajärgsel suveööl sõitsime süsteemi katsetama peaaegu kottmedale metsavahelestele. Selle mõnekümnekilomeetrise ringi jooksul jooksis üle tee kolm kitse, neli jänest ja lugematu arv kodukasse.

Tunnistan ausalt: kui ma oleksin tol hetkel sõitnud oma autoga, oleksin vähemalt ühele kitsale konkreetselt otsa põrutanud. 400 meetri kaugusele ulatuvad LED-tuled näitasid aga juba kaugele ära, et midagi helkivat justkui vilksatas eemal võsa vahel. Äkki metslooma silmad? Hoog sai täiesti maha pidurdatud ning hopsti, kaks kitse lidusidki üle tee. Otse auto nina eest.

Ka siis, kui teine auto vastu tuli, jäid põsad valgustatuks. Auto löikas nagu rätsepa-kääridega välja vaid täpselt mõõdetud osa valgusvihust vastusõitja suunal, ülejäänud tee oli valgustatud nagu täistuledega ikka.

Valikuid mistahes maitsele

Uus Insignia silub meie ebatasaseid teid suurele keskklassile omaselt, mootori ja reh-

vimüra on eeskujulikult summutatud ning juhiaseend on mugav. Pikemaks sõiduks saab juhiistest reguleerida kõikvõimalikes suundades (kaasa arvatud külgtoe ja istmepadjalaist) ning kui sellest veel vähe, võib sisse lülitada massaažifunktsiooni või istme ventilatsiooni.

Uue Insignia mootorivalik võib esialgu ehmatada, sest 1,5-liitrine mootor sedavõrd suure auto kapoti all ei tööta esmapilgul paljut. Tegelikult on aga midagi muud. Tänu turbole on sellest mootorist kuni 165 hj välja pigistatud ning liiklustihedal Tallinna-Tartu maanteel on temaga möödasõite teha absoluutselt probleemivaba.

Kui see tegevus muidugi üldse meelde tuleb, sest juba ammu pole ma kogunud nii intelligentset püsikiirusehoidjat. Et ta suudab hoida iseseisvalt pikivahet eessõitjaga, pole mingi uudis, kuid et ta teeb seda nii-võrd märkamatu, oli üllatav. Isegi kui keegi sulle möödaõidul järsult otse nina ette keerab, ei karga ta närviliselt püsti piduritele, vaid laseb hoo maha nii sujuvalt ja vaikselt, et reisijad ei pane tähelegi järjekordse liiklusehoidja nina ette maandumisest.

Mootorivaliku tipus on 260 hj ja 2-liitrine bensiiniturbo, diisleid on aga koguni neljas erinevas võimsusastmes: 110, 136, 170 ja 210 hj. Käigukaste on valikus kolm: 6-käiguline manuaal ja automaat, ning täiesti uus 8-astmeline automaat tippversioonidel. Valik on teie!

Nutigurmaanide unistus

Tehnoloogiaid mugavaks kulgemiseks on autol varuks aga küll ja veel: sõidurajalt kõrvale kaldudes kohendab ta ise rooli uuesti kursile, esiklaasile manatakse info hetkekiirusest, kehtivast kiiruspiirangust, navigatsioonijuhistest või audiosaadetest, info valikut saab igaüks ise seadistada oma soovi järgi.

Parklates manööverdusel on suurepäraseks abimeheks 360 kraadi vaade ümber auto ning suunajuhistega tagurduskaamera. Parkimisabimees suudab auto iseseis-

▲ Insignia roolis tunded end nagu preemiumklassi autos.

valt vabale kohale manööverdada nii ristiki kui ka pikisuunas. Universaalkerega Sport Tourer avab tagaluugi pelgalt jalaviipe peale. Loetelu kõikvõimalikest tehnoloogilistest abimeestest on lõputu.

Mahukas ja praktiline

Uus Insignia on esialgu saadaval kahes kereversioonis: kupeelik luukpära Grand Sport ja universaalkerega Sport Tourer. Esialgu seetõttu, et kohe-kohe on tulemas ka kõrgendatud Country Tourer. Eraldi sedaani uuest Insigniast enam ei tule ja miks peakski: väljanägemine oleks tal Grand Sportiga identne, kuid auto ise oluliselt ebapraktilisem.

Luukpära hiiglasliku tagaluugi varjus on aga pakiruum, mis suudab endasse neelata isegi suure tugitooli, pisematest asjadest rääkimata. Kellel sellest aga ei piisa, saab alati valida universaalkerega variandi, mis mahutab kuni 1665 liitrit.

Hinnad algavad Grand Toureril 19 200 eurost, Sport Toureril ca 1000 euro võrra kõrgemalt. Tähelepanuväärne on siinjuures tõsiasi, et selle raha eest on juba pardal Opel Eye süsteem ehk adaptiivne püsikiirusehoidja koos roolikorrektiooniga rajajälgmise funktsiooniga, avariireaktsioonisüsteem jms. Samuti 7-tolline Intellilink multimeediasüsteem koos käed-vabad-telefonihenduse ja muuga.

TEHNILISED ANDMED

Opel Insignia 1,5 Turbo 165 hj Grand Sport

Mootor: 4R bensiiniturbo, 1490 cm³
Võimsus: 165 hj
Pöörmoment: 250/2000–4500 Nm/rpm
Tippkiirus: 222 km/h
Aeg 0–100 km/h: 8,9 s
Keskmine kütusekulu: 6,0 l/100 km
Pakiruumi maht: 490/1450 l
Mudeli baashind: 21 500 €
Opel Insignia baashind: 19 200 € (1,5 Turbo 140 hj)
Allikas: Opel Southeast Europe LCC

LOE VEEBIST

Uuri uue Opel Insignia kohta lähemalt: www.opel.ee

◀ Tagaistmete seljatoed saab alla lasta pakiruumis olevate hooabade abil.

KOMMENTAAR**Korteriostu õppetunnid**

Korteri ostmise käigus pani pank mind iseendale illusioonideta otsa vaatama, nagu tuli halastamatult purustada ka korterimüüjate illusioone.

Olen 25aastane ja ostsingi sel kuul oma esimese korteri. Jah, vanuse poolest kuulun Y-põlvkonna sekka, kes ei taha end siduda kindla töökoha, elupaiga, ja mis veel hullem, pangalaenuga. Ometigi ma just seda tegin.

Kui üürihinnad tundusid mulle juba majanduskriisi lõpus Tartusse õppima minnes kõrge, siis tagasi pealinna tules seisin silmitsi mitu korda veel kõrgemate hindadega. Lisaks ei tahtnud ma sõltuda korteriomaniiku otsusest, kui see omanik ei ole mina ise, ja maksta kellelegi teisele tema korteri eest. Parem maksan enda pangalaenu kui kellegi teise oma.

Kuigi see otsus tundus suur ja oluline, siis hiljem selgus, et see oli alles esimese paljudest. Mõned asjad läksid ikka veidi valesti.

Näiteks olin küll kuulnud, et alustuseks tasub käia pangas küsimas, kui palju ma üldse laenu saaksin, kuid ei teinud seda. Käisin enne vaatamas kahte kõvasti ülehinnatud korterit kahes erinevas moodi nigelas majas. Laenuõustamisel selgus, et mul polegi mõtet nii kalleid kortereid vaatamas käia. Olin ise arvanud, et saaksin sellise kuumaksega hakkama küll. Ei saaks, teadis pank.

Eksimine reegli nr 2 vastu

Kindlasti tasub läbi käia võimalikult palju kohti, et aru saada, mida tasub korteri juures jälgida ja mis seisukorras on piltidel nähtavad korterid tegelikult. Mina selle punkti vastu eksisin ja ostsingi sobivasse hinnaklassi jäävatest korteritest ära esimese, kus kohal käisin. Vabanduseks see, et müügis olevate elamispindade seas on nii palju ülehinnatud kaupa, et ma ei leidnud ka klantspiltidelt selliseid, kuhu tasuks kohale minna.

Hea hinnaga korter läheb aga kähku loosi. Esimesi kortereid vaatamas käies juhtus, et selleks ajaks, kui ma kohale jõudsin, oli korter juba broneeritud. Ahiküttega ja lagunevas majas, aga läinud.

Tuli otsustada kodulaenu. Arvasin esialgu, et mis seal ikka, laenu võtan 30 aastaks! Nii tuleb ju esmapilgul odavam... Laenukalkulaatorit detailsemalt uurides selgus, et mu korter tulnuks nii liiga kalline, valisin siiski 20aastase laenu. Ja Kredexi käendust võiks vältida. See tundub esmapilgul ideaalne võimalus maksta "hoorespetsialistina" sissemaksuna 10% korteri summast, kuid sellega kaasneb lepinguterasus.

KRISTEL HÄRMA
Äripäeva ajakirjanik

„Olin ise arvanud, et saaksin sellise kuumaksega hakkama küll. Ei saaks, teadis pank.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostukeskkond privileeg aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid. Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastoid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastoid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN**Komistuskiivid kaugtöö teel**

Kaugtööga seotud kõige ekslikum arvamus on, et see on kõigi hädade lahendus.

Eesti Ametiühingute Keskliit ja Tööandjate Keskliit on alla kirjutanud soovituslikele põhimõtetele seoses kaugtööga. Kui milleski juba lepinguid tehakse, siis ilmselt on teema oluline ja ilmselt on osapooltel erinevad seisukohad ning vajadus neid kaitsta.

Kaugtöö on muutunud väga populaarseks, olles ühelt poolt töötajale motiveeriv võimalus teha tööd seal, kus ta soovib ja kunas soovib, teisalt on kaugtöö kasu tööandjale on väikesemates kuludes ja suuremas tootlikkuses. Tundub justkui võit-võit-olukord?

Olles ettevõtja ja ka oma klientidele teenusepakkujana üks esimesi inimesi, kes pooldab igatüüpi vaba valikut töötada seal, kus ta soovib, olen idüllilise kaugtöö osas oma viitsad käte saanud.

Kohtadeks, kus tekivad probleemid töötajale ja töötajale, kes kaugtööd kasutavad, pean vananenud mõtteviisi tööst, kehva tulemuste mõtlemist, segast ja puudulikku aja-juhtimisostkust, vähest kommunikatsiooni ja motivatsiooni tekkimise valesti mõistmist.

Kontor ei võrdu tööga

Esimene murede, aga ka võimaluste koht on mõtteviis. Kaugtööd peetakse unistuste töövormiks. Samas on palju neid, kes näevad kontorist eemal olekut kui luuslängi lõõmimist. Kui sind pole kontoris, siis sa ei tööta. Kui sa oled kontoris ja jutustad kohvinurgas või värskendad oma Facebooki profiili iga viie minuti tagant, siis sisuliselt oled ju ikkagi tööl. Kui meeskonnas on sellise suhtumisega inimesi, kujuneb kaugtöötaja elu üsna keeruliseks, täis põhjendusi, selgitusi ja tõestusi. Seega enne kaugtöö

LIISI TOOM
Persoonibrändi Agentuuri asutaja ja juht

„Inimesed, kes on laisad, ei tee tööd ei kodus ega kontoris.

oma töökultuuri osaks võtmist tuleb muuta oma mõtteviisi tegelikust töö tegemisest.

Mõtteviisile järgneb tulemuste hindamise oskus. Tundide jälgimine ei ole hea variant, järele jääb reaalne tulemus. Inimesed teevad sama asja väga erineva kiirusega olenevalt nende isiksusest, töökogemusest ja oskuste tasemest. Seega ei tohiks karistada head ja kiiresti tööd tegevaid inimest tema kinnihoidmisega veel neli tundi, kui töö sai esimese neljaga tehtud. Ta väärribki rohkem vaba aega perega (või kõrgemat palka). Küll on juhi asi mõista ja läbi rääkida, kuidas tööd hinnatakse, ning teha seda võimalikult vähe inimese töösse sekkuvalt – vältimaks pidevat enese tõestamise vajadust, mis lõpuks selle töötaja sinu juurest ära viib.

Tehes tööd meeskonnas, oleme seotud teiste inimeste ja nende tulemuste ja ajaplaneerimisega. Seega peaks ka kaugtöö ajajuhtimine olema osaliselt toetatud tööandja ja meeskonna poolt. Mõistan juhte, kes pidevalt tahavad teada, kas juba on seda või teist tehtud, kuid selline pidev uurimine näitab usaldamatust. Kui oled töötaja juba lubanud kaugtööle, siis parem usalda teda. See on midagi, mida Eesti juhid peavad veel õppima.

Kommunikatsioon on muutunud töökorralduses vast kõige olulisem. Seda nii töö tegemiseks, meeskonna sidususe hoidmiseks, mõtteviisi muutmiseks, aja efektiivsuse juhtimiseks ja heade otsuste tegemiseks. Kontorist eemal olles kaotavad kaugtöö tegijad võimaluse olla tegevuste keskel. See võib õnnestada nende sõna väärtust ja võimalust kaasa rääkida. Osaliseks lahenduseks pakuvad tööandjad "regulaarseid kohtumisi ja sündmusi meeskonnaga". Ilmselt aga

pole see hea eelkõige neile, kes vaid osaliselt kaugtööd teevad.

Eraelu on tähtis

Ajastul, kus töö mõiste on muutunud elustiili väljenduseks, on järjest loomulikum, et töö ise on inimesele motiveeriv. Töökeskkond ei tohiks teda takistada. Kui tööle minekuks kulub mitu tundi, keskkond on mürarikas ja sul on tegelikult vaja olla kodus, et vastu võtta töömees või saada inspiratsiooni õunaaiaist, minna pärast tööd trenni, kuhu sa kontorist ei jõuaks, siis hakkab töö eraelu segama.

Loomulikult on juhina raske võtta omaks mõtet, et inimese eraelu ja väljakutsed on olulisemad kui töö, aga just see seisab tänapäevaste juhtide ees. Rõõmus töötaja, kes tunneb oma vabadust, teeb tööd paremal meelel ja just see on ka kõrgema "tootlikkuse" taga.

Kaugtööga seotud kõige ekslikum arvamus on see, et uus töövorm on justkui kõige lahendus, nii-ö-porgand uuele generatsioonile. Olgem ausad, kõik ei taha kaugtööd teha. Kõik ei taha kontoris tööd teha. Inimesed, kes on laisad, ei tee tööd ei kodus ega kontoris. Need, kes aga armastavad oma tööd ja hoolivad nii enda kui ka tööandja käekäigust, teevad tööd, kus aga vaja.

Kindlasti tuleb tegeleda vanade mõtteviiside ja suhtumisega inimestega, kes võivad vaikimisi õnnestada kogu meeskonna head suhtlemist. Ning kindlasti tuleb mõelda, kas see ametikoht vajab kohalolekut või võib teha osaliselt või täielikult kaugtööna – mis on kasud ja mis kahjud? Ja seda mõlemale poolele, sest nii võrd kui tööandja soovib saada kasu numbrilises väärtuses, samavõrra soovib töötaja tööga tagada endale soovitud elustiili.

KOMMENTAAR**Neli Eesti veetavat maksualgatust**

Maksud konsultandid peaksid jagama maksuhalduritega teavet, milliseid maksude vältimise skeeme kasutatakse.

Mitu rahvusvahelist maksureeglit on ajale jalgu jäänud, sest need tõotati välja enne digimajanduse murrangulist arengut. Äriühingute kasumi maksustamise rahvusvahelised reeglid lähtuvad eeldusest, et väärtuse loomiseks on vaja eelkõige füüsilist vara ja maksustatava kasumi tekkimiseks füüsilist kohalolekut.

Turisti ja majutaja kokkuvõtmiseks ei ole enam tarvis reisibüroo kontorit – piisab usaldusväärsest veebilehest.

Linnaelanike ostuharjumuste kaardistamiseks pole vaja küsitlajate armeed – piisab pangakaartide ostuajaloo analüüsimisest. Sellised uued ärimudelid tuginevad tarbimisharjumuste muutumisel ning digilahenduste võimaluste ära kasutamisel. Need ei ole

ELO MADISTE, MARKO TALUR, KRISTO MADRUS
rahandusministeeriumi maksuekspertidid Eesti alalises esinduses Brüsselis

DMITRI JEGOROV
rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika asekanstler

„Maksureeglite vananemise tõttu jääb digiteeritud kasum tihti maksustamata.

algelt mõeldud maksude vältimiseks, kuigi maksureeglite vananemise tõttu jääb selliste ettevõtete kasum tihti maksustamata.

Digimajanduse edu ja konkurentsivõime ei saa seisneda kasumite maksuvabastusel. Eesti väljakutse on jõuda uute, digilahenduste arengut arvestavate rahvusvaheliste reegliteni, mis taastaksid kõigi ettevõtete kasumi võrdse maksus-

tamise sõltumata tootest, teenusest ja tegevusalast.

Erinevate ELi riikide käibemaksuseadustes orienteerumine käib väikestele ja alustavatele ettevõtetele tihti üle jõu. Nii-isi tegeleme algatusega, mille mõte on anda ettevõtetele võimalus deklareerida teises riigis toimunud käive ja tasuda käibemaks oma registreerimisriigi maksuhalduri vahendusel. Alla 10 000 eurose käibega müüja saaks käibemaksu arvestada vaid ühe riigi reeglite järgi.

Praegu võib näiteks Hiinast tellida alla 22eurose väärtusega kauba käibemaksuvabalt, eelnõuga kaotatakse väljastpoolt ELi saabuva saadetise käibemaksuvabastus.

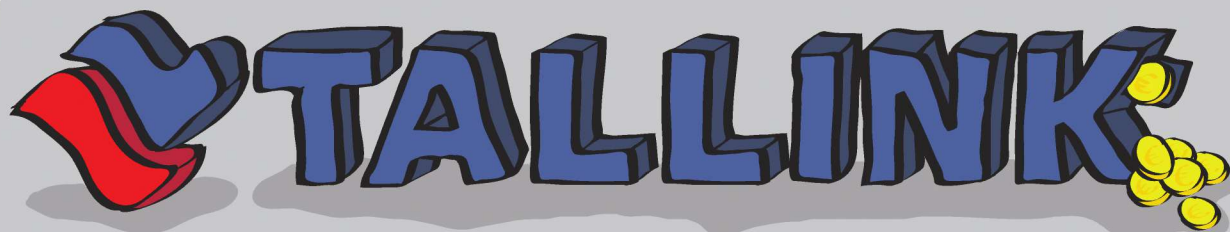
Maksunipid tuleb ära rääkida

Mitme riigi maksuõigusega kokku puutuvat maksu- maksjatel ja maksukonsultantidel on kogunenud teadmised

maksusüsteemide lünkadest ning ebakõladest. Seda eelist kasutatakse ära uute piiriüleste skeemide välja töötamiseks, mis võimaldavad makse optimeerida või neist üldse kõrvaldada. Arutame algatus, mis teeks maksukonsultantidele (ja teatud juhul maksu- maksjatele endile) kohustuslikuks jagada maksuhalduritega teavet, milliseid piiriülesteid skeeme maksude vältimiseks soovitatakse ja kasutatakse.

ELi-välised riigid peaksid järgima head maksuhaldustava. Selleks vaadatakse üle liikmesriikidega olulisemaid majandussidemeid omavate riikide maksuregulatsioonid, mille tulemusena peaks aasta lõpuks valmima nimekirja riikidest, kes teavet ei vaheta, võimaldavad ilma majandusliku sisuta offshore-firmade loomist või ei järgi kasumite ümberpaigutamise tokestamise reegleid.

ALLIKAS: RAHABLOGI

JUHTKIRI

Kesksuvel börsile vahelduseks ka elevust

Tallinna börsil läheb suurem hulk raha liikvele, kui Tallinki müük ühel või teisel viisil lõpuks ka tegelikkuseks saab.

Puhtalt Tallinki aktsiate müügikuulujutt tegi omanikke eile kümnete miljonite võrra rikkamaks. Kuumenenud kauplemine lükkas hinna püstloodis üles.

Mis päriselt toimub, saab ainult oletada. Tallink on andnud napp krüptilisi teateid nagu Delfi oraakel, praegu on sõnajärg tõlgendajate käes.

Spekuleerida saab selle üle, kes müüb ja kui suured summad on mängus. Pakutud on, et müüjaks on finantshiiu Citigroupi erinevate fondidega seotud ettevõtted, võimalik ka, et Infortar. Edasi saab minna kuni ülevõtmispakkumise tegemise ja börsilt lahkumiseni välja.

Alustame mere lähedalt

Veel vahvam on mängida mõttega, kuhu aktsiate müügist minev raha minna saab. Võtame variandi, et osaluse müüb ka Infortar, kelle kätte tuleb siis raha suurusjärgus 250 miljonit eurot, millega saab juba uusi mänge alustada.

Esimene konservatiivne mõte on muidugi Tallinna Sadam. Kui riik selle aktsiad börsile toob, on see kindlasti Tallinki tulevastele eksomanikele turvaliselt tuttav valdkond. Viis sadamat ja kaks reisiveoliinigi sees, kus kindlasti on arenemisruumi.

See, et Helsingi sadam on teatanud, et nemad oleksid Tallinna Sadama erastamisel kohe rahaga platts, töötab nagu kvaliteedimärk. Rail Balticus osalemise vastu soomlased huvi ei tundnud. Soome arenevad suhted Hiinaga töötavad tublit tööd ja teenistust Eestigi sadamatele.

Rail Balticu ehitus on kohe järgmine koht, kus suurem töö lahti läheb. Infortari soov selles äris osaleda kumas läbi sellest, kui nad tahtsid osta tee-ehitusfirmat TREV-2. Tee-ehitusfirma napsas nende nina alt kiirelt arenevatesse ettevõtetesse investeeriv fond. Raudtee-ehitus pole ka veel alanud. Jõuab.

Aga Infortari puhul ei pea nii madalalt lendama. Pea kolm aastat tagasi oli ettevõtte valmis öla alla panema meie rahvuslikule lennukompaniile, ja mitte ainult öla, vaid oli patriootlikult valmis hakkama koguni Estonian Airi enamusosanikuks.

Pankroti tõttu sellest asja ei saanud, aga teadmised valdkonnast on ju alles. Nüüd vajab strateegilist investorit suures osas Läti riigile kuuluv airBaltic ja see diil tundub sama hea, kui mitte paremgi. Läti riik tahab oma 80protsendise osaluse kahanda-da 50 protsendile pluss üks aktsia ja otsib laiaast maailmast pingsalt ostjaid.

Või siis hoopis vastupidi kõrgustele võib vaadata maa alla. Tallinna–Helsinki tunneli projekti jäme ots on märkamatult soomlaste kätte nihkunud. Selle projekti õnnestumine ei tundu aga utoopilisem kui kunagine Silja Line'i ost, millega Tallink samade suuromanike käes hakkama sai.

Hotellid, baarid, promenaadid

Aga ei ole vaja transpordiga piirduda. Vaatame kunagist Tallink City meelelahutuskeskuse kava, mida kõike seal polnud – mäesuusahall, troopiline veepark, kobarkino, tivoli, rulluisu- ja suusatunnelid, klaaskatusega kaetud promenaad, hotell ja konverentsikeskus.

Osa lahendusi on Lasnamäel juba töös, üht-teist võib aga kokku panna erainvestorit vajava Tallinna linnahalli alaga, nii võiks seal midagi Põhjamaa Dubai sarnast sündida.

Kindlasti ei maksa unustada ka meie oma uut potentsiaalset suurobjekti – puudu rafineerimise miljarditehast Lõuna-Eestis.

LOE ÄRIPÄEVAST

Kaanelugu "Pime rõõm Tallinki müügist" tänases lehes lk 4-5

REPLIIK

Võtke seda kui hoiatust, poliitikud

Ettevõtjate erakonna loomise teooria juures on olulisim fakt, et see teema on üldse esile kerkinud.

Äripäev kirjutas möödunud nädalal, et ringi liigub juttu ettevõtjate erakonna loomisest. Kuulujuttudest käivad läbi nimed Olari Taal, Jüri Mõis, Andreas Kaju, Hillar Teder, Priit Alamäe, kuid nende nimede omanikud eitavad selliseid plaane kategooriliselt.

Poliitikud seevastu tõdeavad, et on jutuversioonidest teadlikud, ent ei võta neid eriti tõsiselt – on ju poliitika töö, mis

ELIISA MATSALU
ajakirjank

» **Juba ettevõtjate erakonna võimalikkus on asi, millele poliitikud peaksid mõtlema.**

nõuab pühendumist ja aega, seda ettevõtjatel oma äride kõrvalt võtta pole.

Selliste juttude juures polegi niivõrd oluline see, kas uus erakond tuleb või ei, vaid kõneka on see, et sellisest võimalusest üldse räägitakse. Üha selgem on, et Eesti parempoolne poliitikatiib on nõrk ja killustunud. Reformierakond vaevleb siseheitluse käes, IRL laguneb, Vabaerakond jääb ebamääraseks ja EKRE liiga äärmuslikuks valikuks.

Kõige tõenäolisem on, et ettevõtjate erakond sünniks pä-

rast omavalitsuste valimisi, kui oma valimisnimekirjadega on mingisugune osa kohalikul tasandil kätte saadud. Teine variant on, et erakonna panevad kokku poliitikud, kes praegustes parlamendierakondades enam olla ei taha.

Hoolimata sellest, kas ettevõtjate erakond kunagi sünnib või ei, on selle võimalikkus asi, millele poliitikud peaksid mõtlema. Tühja koha pealt jutud ei teki. Kas on ehk midagi, mida peaksid parlamendierakonnad muutma, et endale ettevõtjate häälde kindlustada?

ÄRIPÄEV EETRIS

Kui paljudel on 5000 eurot?

Eraisikute hoised on viimastel aastatel kasvunud. Swedbanki krediitiporfelli valdkonnajuht Urmas Simson rääkis ka, kui palju on ruumi uutele arendustele, kui palju on keskmisel objektil viimastel aastatel hind tõusnud ja mis saab hinnatõusust edaspidi.

► Raadisaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

12,8%

tõusid elamute hinnad kõige kiiremini Tšehhis. Läti ja Leedu 10protsendise kasvu järel oli neljandal kohal Eesti 7,7 protsendise aastakasvuga.

Värsked kaubandusuudised
Sündmused

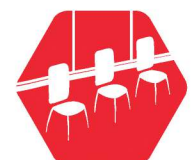
Äripäev

Kaubandus.ee

1243

RUUMI

ERINEVATEKS SÜNDMUSTEKS

SEMINARIRUUM.EU

PANGANDUS

Rootsi pankade teine kvartal sai

Nordea pank oli eile Rootsi suurpankade viimane, mis teise kvartali tulemused teatas ja jäisema noodi sisse tõi – Nordea aktsia kukkus kauplemispäeva sees üle 5,5%.

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee**Äripäev**

Kui teiste Rootsi suurpankade kvartali-tulemused olid olnud valdavalt paremad, kui analüütikud oodata olid osanud, siis Nordea puhul oli vastupidi – enamikus näitajates jäidi prognoosidele alla. Eriti paistis silma kulude suur kasv – aastatagusega võrreldes 8%.

Nordea kontserni juht Casper von Koskull mõõnis tulemusi kommenteerides, et kogukulude kasv torkab tõesti silma, kuid põhjendas, et pank on suuri investeringuid ettepoole toonud. Neid, mis näiteks digitaliseerimisega seotud on. “See oli planeeritud ja selle põhjus on, et me oleme praegu keset väga suuri muutusi,” ütles ta.

Kulud tulevad nüüd varem prognoositud 2–3% asemel tänava 3–5% läinud aasta tasemega võrreldes kõrgemad, kuid aastaks 2018 loodab Nordea tagasi olla 2016. aasta tasemel.

Pikalt väldanud spekulatsioonidele sellest, kas Nordea kolib peakontori Rootsi ära või mitte, eile veel vastust ei saanud. Küll aga lubas von Koskull vastust septembriks. Vahepeal on nii Rootsi kui ka Taani valitsus õhku visanud võimaluse Euroopa Liidu pangandusliiduga liitumiseks, mis on Nordea jaoks oluline aspekt ja tahab kaalumist. Pangandusliitu kuuluvas riigis on reeglid stabiilsemad.

Koduturul tugev majanduskasv

Laias laastus võib öelda, et Rootsi tulemused olid tugevad, kajastades nii Rootsis kui ka Balti riikides elavnenud majandusaktiivsust. Agentuuri Bloomberg analüütikud leidsid, et tegelikult polnud viga ka Nordea tulemustel, kuna lähiaja raskuste järel terendavad paremad ajad, kui investeringud tehtud saavad ja intressimäärad kerkivad.

Kuidas paistavad Rootsi suurpangad

» Hea, et Nordea võtab aja maha, et asja analüüsida – ainult nii on võimalik langetada informeeritud otsus.

Rootsi ettevõtlusminister Mikael Damberg
Nordea plaani kohta peakontor Rootsi ära kolida

võimaliku investeeringuna? Bloombergi koondatud analüütikute soovitus on valdav soovitus “hoia”. Ainsaks erandiks on Svenska Handelsbanken, kus kõige rohkem on müügisoovitusi. Kõige enam ostusoovitusi on analüütikud andnud Swedbankile ja SEB-le.

Kui vaadata ettepoole, siis peamised riskid-ohud, mis Rootsi suurpankade käikäiku mõjutada võivad, johtuvad Rootsi kinnisvaraturul toimuvast.

Läinud aastal kehtestati Rootsis kuumava kinnisvaraturu jahutamiseks laenu amortiseerimise nõuded ja esimesed numbrid on juba viitamas turu rahunemisele. See mõjutab pankade teenimise väljavaateid. Suurim kodulaenu väljastaja Rootsi turul on Swedbank, kus eluasemelaenu kasv jätkus teises kvartalis nii Rootsis kui ka Balti riikides. Võrdluseks oleks SEB-le eluasemeturu jahtumine väiksema mõjuga. Mõlema kontserni juhid mõõnsid aga majandustulemusi kommenteerides, et on juba ka omalt poolt ohje pingule tõmmanud ning hoidnud oma eluasemelaenu mahtude kasvu Rootsi turul turu kasvust aeglasema.

Samal ajal on Rootsis elavnenud äri sektor – ettevõtjate kindlustunne on kuue aasta kõrgeimal tasemel. Suurima ettevõtjate orienteeritud pangana on sellest

võitnud eelkõige SEB. Liitumis- ja ülevõtetehingute nõustamine, IPOd ja varahaldus on head tulu toonud. See kajastub majandustulemustes ka teenustasude kasvus.

Laenuhahe leige

Samas mõõnsid nii SEB kui ka Swedbank, et laenukasv ettevõtlussektoris väljaspool kinnisvarasektorit on jäänud tagasihoidlikuks. See on murettekitav, kuna valitsuse sammud kinnisvaraturu jahutamiseks vähendavad ka majapidamiste laenu nõudlust. SEB juhi Johan Torgeby sõnul on mitmed ettevõtted eelistanud praegu laenuhoopis kapitaliturgudel, samas on SEB kliente juurde saanud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete hulgas.

Riskikohtadest jätkates – selleks on ka uued karmistuvad (Baseli) pangandusreeglid, mis tahavad ühtlustada riskide

24.08.2017

Andrus Kiisküla

339 € (km-ga 406,80 €)
Kehtib kuni 28.07.17

Tavahind: 359 € (km-ga 430,80 €)

Turundamine Facebookis ja Instagramis

Kuidas sotsiaalmeedia enda kasuks tööle panna?

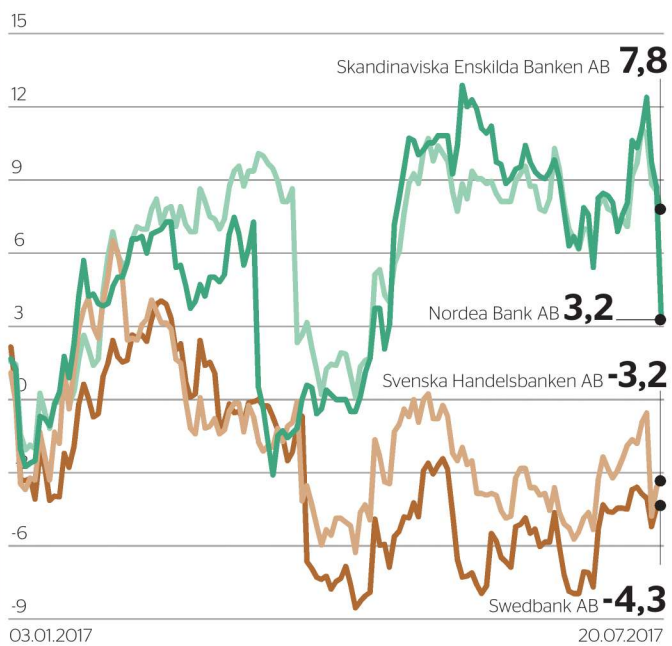

tugev

VÖRDLUS

Põhjala pankade aktsiad alates aasta algusest

protsentides

ALLIKAS: BLOOMBERG

SEB on rohkem orienteeritud ettevõtetele ning võitnud ettevõtete kindlustunde olulisest paranemisest ja aktiivsuse kasvust. FOTO: BLOOMBERG

kaalumise põhimõtteid. Rootsi pankadele oleks see oluline muutus, kuna riskikalaud on seni olnud madalad. Enim mõju-taks reeglite muutus Svenska Handelsban-kenit ja kõige vähem Nordea panka.

Praegu on varasemate kasutamata jää- nud reserve tõttu kunstlikult madalal olnud ka Rootsi pankade laenukahjumid, mis normaliseerudes samuti kasumlik- kust tagasi tõmbama hakkavad, osutavad agentuuri Bloomberg analüütikud.

Dividendimaksjad

Dividendideks on Rootsi pangad maksnud ca 75% kasumist. Siin on analüütikud seda meelt, et poliitikas pole suuremaid muutu- si oodata enne, kui on selgunud Baseli uute reeglite mõju.

Kommenteerides pankade teise kvar- tali tulemusi, kiitis Londonis asuva Keefe,

Bruyette and Woodsi analüütik Karl Mor- ris Swedbanki puhul kõrget ja stabiilset omakapitali tootlust, madalat äririski ja dividende. SEB panga puhul tõstis Danske Banki vanemanalüütik Matti Ahokas esile, et tulemused on pea kõiges paremad kui olid analüütikute ootused.

Eriti paistis silma komisjonitase kasv. Svenska Handelsbankeni puhul olid analüütikud pettunud, et esimese taseme põhiomavahendid (CET1) olid prognoosist väiksemad.

Nordea puhul nenditi, et teise kvartali tulemused jäid paljus ootustele alla, kuid positiivne oli kapitaliseerituse kasv. Nor- dea CET1 kasvas 19,2%-le, mis võib peagi tagasi tuua ka spekulatsioonid dividendi- de suurendamisest või aktsiate tagasiost- misest, prognoosisid Bloombergi analüü- tikud.

INVESTEERIMISIDEE

Kuhu panna 10 000 dollarit?

Bloomberg uuris finantseks- pertidelt, kuhu võiks praegu investeerida 10 000 dollarit.

Omanimelise nõustamis- büroo juht Richard Bernstein näeb võimalust traditsiooniliste tsüklilise iseloomuga ärides. Olukord börsil meenutab tema sõnul aastat 1999, mil tundus, et ainsad aktsiad, millesse tasub investeerida, olid tehnoloogia-, meedia- ja telekommunikatsioon.

Causeway Capital Manage- menti juht ja fondijuht Sarah Ketterer soovib osta energia- sektori aktsiaid. "Skeptilised investorid on sektori alla suru- nud, mis teeb selle lootustand- vamaks sektoriks," ütles ta.

» Skeptilised investorid on sektori alla surunud, mis teeb selle küpsel pulliturul üheks kõige lootust- andvamaks sektoriks.

Causeway Capital Managementi juht soovib energia- sektorit

Kui Rithold Wealth Manage- menti investeringute juht Barry Ritholt soovitas varem in- vesteerida Euroopasse ja arene- vatele turgudele, siis nüüd soovi- tab ta vaadata suuri, enam kui 10 miljardit dollarit väärt USA ettevõtteid ja soodsamaid laia- põhjalisi fonde.

BlackRocki portfelli juht Russ Koestrick soovib vaadata eeli- saktiivseid poole, mis annavad ka- sumi jaotusel eelise lihtaktsiate ees. Vanguardi juht Joe Brennan aga ütles, et praegu on aeg võt- ta ette vanad head läbiproovi- tud strateegiad ja kasutada inde- ksisfonde.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hois EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeurige pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,75	0,75	1,15	1,25	1,35	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,10	0,10	0,30	0,60	0,90	1,50	1,70	1,80	2,00	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hois EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontakteeurige pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hois USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeurige pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,10	0,15	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritud; (3) personaalpananganduse klientidele; (4) internetpanngas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgil; Äripanga jooksva hoise intressimäär on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501, www.versobank.com

DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnbee, www.dnbee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis- tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi- väärtus, €	emissiooni maht, €
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
Endover Kinnisvara - Vega Residents	EE3300111228	30.05.2017	30.05.2019	11,00%	kvartaalne	100	6 500 000
PlusPlus Capital	EE330011079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
Finora Capital	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
luteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

19.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,62	1,62	1,62	2,36	2,08	3,10	3,80	4,37	711 877 027
Pensionifond M, EUR	1,27	1,27	1,27	1,48	1,44	1,77	3,18	3,78	87 440 039
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,43	-0,61	-1,33	1,50	2,28	64 161 531
Pensionifond XL, EUR	1,43	1,43	1,43	2,76	3,01	4,83	4,53	5,25	123 513 071
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	0,96	-0,54	-0,81	1,49	2,40	20 652 560
Täiendav Pensionifond, EUR	1,65	1,67	1,67	3,16	4,09	6,65	6,02	6,52	13 944 568
LHV Pensionifond Indeks	0,68	0,68	0,68	-	2,04	-	-	-	5 512 553
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,69	0,69	0,69	-	3,72	-	-	-	986 603
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,78	0,79	0,79	1,94	-0,77	-1,14	0,32	1,16	536 303
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,47	11,59	11,59	-	2,18	1,21	-8,23	8,91	11 464 768,79
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,33	10,43	10,43	-	10,11	21,42	7,29	5,93	4 166 476,96
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,60	6,66	6,66	-	10,11	21,42	7,29	5,93	-

Nordea Pensions Estonia

19.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,12	1,12	1,12	6,04	1,58	4,29	3,33	4,47	214 747 452,91
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,97	0,97	0,97	9,19	1,74	6,75	4,94	5,78	29 369 389,90
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	3,75	1,1	1,34	1,93	2,88	23 745 581,59
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,06	-0,17	-1,68	1,24	1,73	13 194 704,81
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,52	1,55	1,53	12,54	2,14	9,96	6,44	7,73	10 926 300,02
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,81	0,80	3,51	0,65	0,78	2,51	2,97	2 384 462,29

Trigon Asset Management

19.07

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	21,08	21,83	21,40	6,69	12,16	18,82	16,66	12,92	2 496 253,19
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	33,82	35,02	34,34	11,24	23,23	38,41	10,37	13,78	120 537 919,68
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	22,57	23,37	22,91	22,25	-7,84	27,13	10,25	2,49	9 368 701,18

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111, tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Värsked müügiuudised
Best Sales
www.bestsales.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Miks mul pole meditsiiniaktsiaid

Mulle kirjutas Jaanus, kes uuris, miks mu portfellis puuduvad ravimitööstuse aktsiad.

Tõsi on, et sektoreid uurides on mulle silma jäänud üha sümpaatsemaks muutuv ravimitööstus. Paljude suurettevõtete kasumid kasvavad ja raha jagatakse meelsasti ka investoritega.

Ravimitööstus on ülitulus äri, ka aktsionäridele. Sellele saab toetust siit-samast lõunanaabrite juurest, kus on kõvasti rallinud nii Olainfarmi kui ka Grindeksi väärtpaberid. Samas kõlavad nii Euroopas kui ka USAs järjest valjemini hääled, mis nõuavad rõõvelli ravimihindade murdmist.

Kuivõrd eetilise hinnastamine, see on iseküsimus, kuid kontserni omanike ja investorite jaoks on valdkond tulus. Pole ka hirmu, et kliendid otsa saaks: neid liisandub nii vananeva rahvastiku kui ka elustiililist põhjustatud haiguste tõttu.

Rebis taas kasumisse

Seepärast oli mul hea meel, et Jaanus uuris, mida arvan Mallinckrodt Public Limited Company (MNK) aktsiast. "Mitmed artiklid võtavad kokku aktsia alahinnatuse, samuti on analüütikutel tugev ostusoovituse," kirjutas Jaanus.

USA võimud andsid Mallinckrodtile hiljuti loa üliharuldase haiguse vastase medikamenti väljatöötamiseks, millega käib kaasas seitsmeaastane eksklusiivne müügiaeg – see on viimastel päevadel aktsia tõusma pannud.

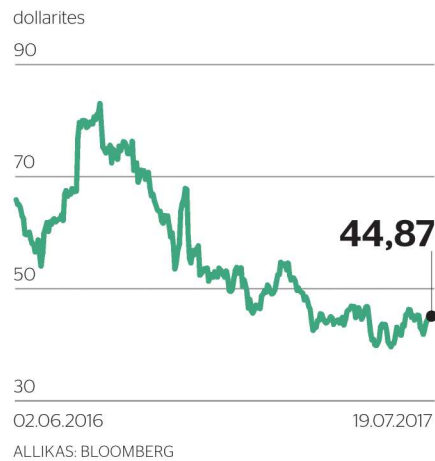
Veel teatas kontsern aasta alguses, et soostub tasuma 35 miljonit dollarit selle eest, et ei teatanud valuvaigisti Oxycodone kahjulikest kõrvalmõjudest.

Vaatame veel fundamentaalnäitajaid: Mallinckrodti hinna ja kasumi suhe (P/E) on 10,85 – see on ravimikontserni jaoks päris korralik näit.

Samas: ettevõtte käive pole viimastel aastatel eriti kasvanud ja jääb kolm miljardi dollari piirimaile. Seevastu on tõstetud efektiivsust ja pärast 2014. aasta kahjumit teenis kontsern 322 miljonit ning mullu 548 miljonit dollarit puhastulu. Mõõdu-

» Aktsia on kaotanud kuue kuuga ligi 10 protsenti oma väärtusest. Kolme aasta aktsiakadu: ligi 40 protsenti.
investor Toomas

HIND
Mallinckrodti aktsia on aastaga tublisti odavnenud

nud aastal vähendati ka võlga ligi miljardi dollari jagu, 10,2 miljardile dollarile.

Bloombergi küsitlused analüütikutest annab ostusoovituse 15 analüütikut, hoida soovib üks ning müüa ei luba ükski ekspert – selles on Jaanusel õigus, et konsensus on tugevalt aktsia poolt.

Otsin rahulikumat und

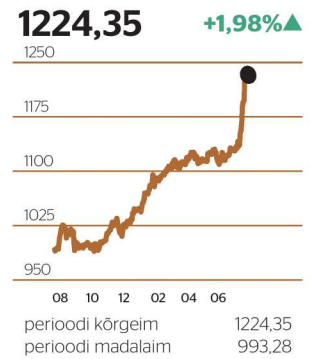
Kuid Mallinckrodt ei maksa dividendi. See on minu jaoks suur miinus. Aktsia on kuue kuuga kaotanud ligi kümme protsenti väärtusest. Kolme aasta aktsiakadu: ligi 40 protsenti. Kas tasub põhjast õngitsema minna? Ainult siis, kui investor suudab sealjuures rahuliku südamega edasi magada.

Ravimisektor on tõusuteel ning ma usun, et pikemas plaanis nopin sealt portfelli nii mõndagi – kaalusin näiteks kevadel tõsiselt Roche – aga enne tahaksin korrektsiooni ära oodata. Kuid kärns ongi mu investeerimisstrateegia. Elan investorina ütluse järgi: kui teed, ära karda ja kui kardad, ära tee.

OMX TALLINN
52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

BÖRS
Saksamaa hoiatab investoreid Türgi eest

Saksamaa valitsus hoiatas kohalike ettevõtteid äritegevuse eest Türgis ja andis välja uuendatud suunised Türgi reisijatele, kirjutas uudisteagentuur Bloomberg. Kahe riigi vahelised suhted muutusid taas ärevaks pärast seda, kui Türgi vahistas Saksa inimõiguste aktivisti. Kumbki riik ähvardas intsidendi järel kasutusele võtta majanduslikud survevahendid.

Türgi esitas neljapäeval Saksamaale nimekirja firmadest, keda süüdistatakse terrorismi toetamises. Nimekirjas olid näiteks Daimler ja BASF.

Saksa välisminister ütles, et Saksamaa ei saa soovitada investeerimist sellisesse riiki, kus puudub õiguskindlus ning kus hea mainega ettevõtteid kujutatakse kui terroriste.

Asja teeb intrigeerivaks see, et Saksamaa on Türgi suurim kaubanduspartner, samal ajal kui türklastel on Saksamaa suurim vähemusrahvus.

PANE TÄHELE
Finnair avaldas kvartali tulemused. Seepeale lendas aktsia hind 7,4 protsenti.

Telia jäi teises kvartalis kahjumisse. Firma plaanib veel sel aastal koondada 850 inimest.

Tallinna börsil uus rekord. Hoogne kauplemine Tallinki aktsiaga tõstis börsiindeksi 1224,35 punktile.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetuse investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL
Kuidas läheb Toomase investeringutel? päevane muutus

+0,77%

väärtus 283 053,78 eurot
49% aktsiad / 44% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Tallink	8,08
Statoil	1,87
Olympic EG	0,56
Leroy Seafood	0,48
Baltic Horizon Fund	0,37
iShares MSCI Brazil Capped (EWZ)	0,30
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,08
Apranga	0
Microsoft	-0,36
Apple	-0,37
Ryanair	-3,62

Viimased tehingud

Ostis: 19. juunil 100 iShares MSCI Brazil Capped (EWZ) osakut hinnaga 30,91 eurot osaku kohta. Tehingusumma oli 3091,20 eurot. Teenustasu oli 14,13 eurot.

Müüs: 11. mail 210 Leroy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 €. Teenustasu oli 15,06 €.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

BÖRSIKAUBAD

Kütused 20.07

USD	
Nafta IPE, bbl	50,03
Nafta NYMEX, bbl	47,60
Mootoribensiin, t	524,00
Diislikütus, t	464,00
Kerge kütteõli, t	453,25
Masoot (1% väävel), t	307,25
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,066

Põllumajandus 20.07

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	135,45
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	398,40
Kakao NYBOT, USD/t	1940,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	147,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	367,25

Värvilised metallid 19.07

USD/t	
Alumiinium LME	1935,5
Vask LME	5994
Plii LME	2240
Nikkel LME	9780
Tina LME	20065
Tsink LME	2774

Väärismetallid 20.07

USD/units, units = 31,105 g	
Kuld COMEX	1238,95
Plaatina NYMEX	917,86
Palladium NYMEX	845,25
Hõbe COMEX	16,21

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,451	
Bulgaria leev	BGN	1,956	
Hiina jüaan	CNY	7,776	
Hongkongi dollar	HKD	8,970	
India ruupia	INR	74,010	
Jaapani jeen	JPY	128,920	
Kanada dollar	CAD	1,449	
Korea won	KRW	1291,520	
Norra kroon	NOK	9,300	
Poola zlott	PLN	4,210	
Rumeenia leu	RON	4,566	

Euroopa Keskpank

Singapuri dollar	SGD	1,574	
Suurbritannia nael	GBP	0,887	
Sveitsi frank	CHF	1,104	
Taani kroon	DKK	7,437	
Tai baat	THB	38,653	
Tšehhi kroon	CZK	26,040	
Türgi liir	TRY	4,065	
Ungari forint	HUF	305,770	
USA dollar	USD	1,149	

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

BÖRS

Tallinn 20.07

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,300	0,00	-	16,2	4,9%	0,80	0,8%
Baltika	0,292	0,69	2 877	62,4	4,1%	2,57	0,0%
Ekspres Grupp	1,330	-1,48	13 975	9,0	9,1%	0,82	4,5%
Harju Elekter	4,480	0,45	33 585	2,8	48,3%	1,35	4,0%
LHV Group	10,400	0,00	21 781	13,9	21,0%	2,92	1,4%
Merko Ehitus	9,300	0,54	58 304	27,0	5,0%	1,35	4,4%
Nordecon	1,290	-0,77	10 080	13,7	8,9%	1,22	7,0%
Olympic EG	1,800	0,56	449 525	9,4	26,6%	2,51	5,6%
PRFoods	0,400	1,27	34 259	35,3	1,9%	0,68	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,580	-6,18	13 811	-	-2,7%	1,68	0,0%
Silvano FG	2,630	0,00	37 645	9,9	24,2%	2,40	7,6%
Skano Group	0,605	0,00	-	129,2	-23,0%	0,60	0,0%
Tallink Grupp	1,070	8,08	1 005 950	16,3	5,4%	0,88	2,8%
Tallinna Vesi	12,400	0,81	69 726	13,0	20,1%	2,62	4,4%
Tln Kaubamaja	9,600	0,00	17 866	15,2	15,4%	2,34	6,6%
Trigon PD	0,620	0,00	#VALUE	132,4	-2,1%	1,16	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,345	0,37	4 829	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emettevõtja osa põhjal

Riia 20.07

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	8,40	1,82	5,8	0,6	-
Latvijas Gaze	9,05	-0,77	22,8	1,1	-
Olainfarm	11,40	1,79	13,2	1,6	-
SAF Tehnika	5,29	-0,19	10,3	1,4	-

Helsingi 20.07

aktsia	hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	6,36	1,11	21,9	4,7	2,5
Citycon	2,31	0,26	16,5	0,9	6,1
Elisa Comm.	35,05	-0,14	17,8	6,4	4,3
Finnair	7,59	7,36	-	1,5	-
Fortum	14,12	-2,75	32,8	0,9	-
HKScan	3,09	0,32	-	0,4	5,2
Kesko	43,59	-0,09	48,4	2,1	4,6
Neste Oil	38,21	4,34	-	2,5	3,4
Nokia	5,41	-0,18	-	1,6	-
Ovi	31,74	-1,73	18,8	3,2	2,4
PKC Group	23,55	0,00	84,1	3,6	-
Stockmann	7,34	-0,07	-	0,5	-
Stora Enso	11,98	1,27	-	1,6	-
UPM Kymmene	26,16	0,46	-	1,8	3,6
YIT	7,55	0,27	-	1,7	2,9

Vilnius 20.07

aktsia	hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,65	0,00	-	2,6	6,0
Invalda	4,620	3,13	-	-	-
Linas Agro	0,684	0,00	30,8	0,7	-
Panevezio Statybos	1,180	1,72	-	0,5	-
Siauliu Bankas	0,513	0,39	2,4	1,2	-
Snaige	0,272	0,00	-	0,6	-

EUR/SEK ▲
9,5871

EUR/RUB ▲
68,6072

Tallink ▲
+8,08%

Ekspres Grupp ▼
-1,48%

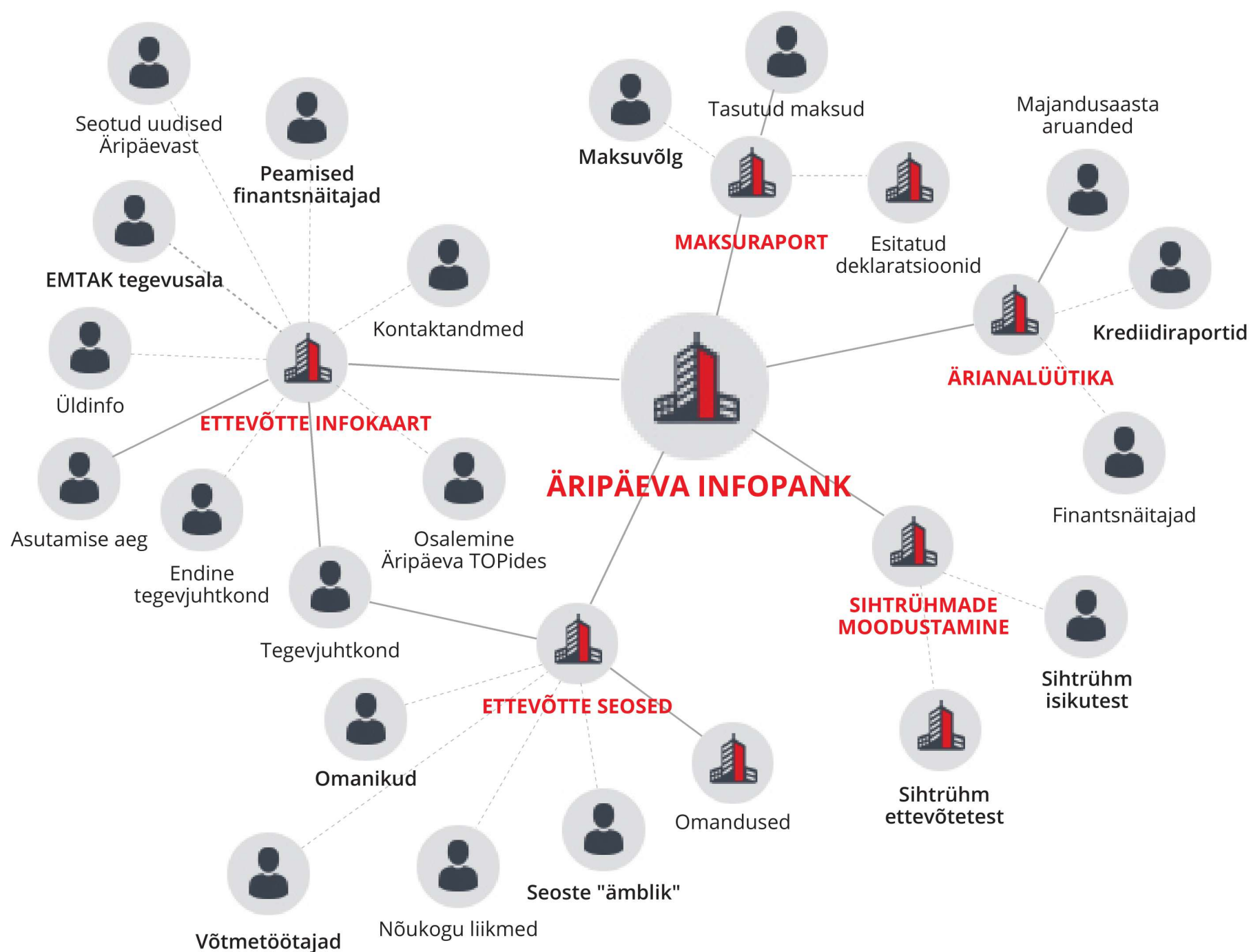
LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee

Äripäeva Infopank

Sisesta ettevõtte nimi, registrikood või isiku nimi

Kõigi Eesti ettevõtete taust ja seosed Äripäeva Infopangast!

Äripäeva Infopank | telefon: (+372) 667 0008 | e-post info@infopank.ee

www.infopank.ee

Estonian
Business
School
Tallinn | Helsinki

Sinu eduloo kiirendi!

» UENENUD MAGISTRIÕPE

- *MBA in Digital Society*
- *International Business Administration MA*
- Tunnustatud välisõppejõud
- Mugav tsükliõpe
- Õpe inglise keeles

Tule magistriõppe infopäevale!

1. augustil

Sinule sobival ajal 10.00-18.00

A. Lauteri 3, Tallinn

LOE LISAKS

www.ebs.ee